

ת"פ 55188/10-17 - מדינת ישראל נגד מוסא אבו זאיד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

19 מאי 2021

ת"פ 55188-10-17 מדינת ישראל נ' זאיד

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
המאשימה מדינת ישראל
על ידי פרקליטות מחוז מרכז - עו"ד עינת לב ארי
נגד מוסא אבו זאיד
הנאשם על ידי בא כוחו עו"ד אסף טל

הכרעת דין

כתב האישום

1. **הנאשם, מוסא (או מוסה) אבו זאיד והמתלונן, עלי אבו זאיד** הם אחים המתגוררים בשכנות זה לזה בכפר קאסם. עובר לתקופה הרלוונטית לכתב האישום, התגלע סכסוך בין המתלונן לנאשם, והמתלונן נהג לגדף את הנאשם ואשתו, **לילא אבו זאיד**.

ביום 18.10.17, סמוך לשעה 06:20, פגשו הנאשם ולילא את המתלונן מחוץ לביתם. המתלונן החל לגדף את לילא וטען כלפיה שהיא מקיימת יחסי מין עם גברים זרים. בתגובה, התפתח ריב בין המתלונן לנאשם במהלכו דחף המתלונן את הנאשם. מיד לאחר מכן, עזב הנאשם את המקום כשחמתו בוערת בו.

בשלב זה גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לפגוע במתלונן. לשם כך, הצטייד באקדח ושם פעמיו לביתו של המתלונן. אותה עת, שהה המתלונן בחצר ביתו. הנאשם הגיע למקום וירה במתלונן, תוך שהוא אומר לו "אני אהרוג אותך". למשמע היריות, הגיעו למקום ילדי הקטינים של המתלונן, **יונס אבו זאיד**, יליד 2001, **נסים אבו זאיד**, יליד 2002 ו**איסמעיל אבו זאיד**, יליד 2004 [הילדים]. הילדים הבחינו במתלונן שרוע על הקרקע ומדמם. איסמעיל השליך מקל לעברו של הנאשם ובתגובה הנאשם כיוון את האקדח לכיוונו של איסמעיל. מיד לאחר מכן, ירה הנאשם מספר יריות באוויר וברח מהמקום.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן ארבעה פצעי ירי בבטן שמאלית תחתונה, ארבעה פצעי ירי בירך ושוק ימין, והוא נזקק לטיפול רפואי דחוף, שבמסגרתו נותח ואושפז למשך 7 ימים.

במעשיו המתוארים לעיל נשא הנאשם נשק, גרם למתלונן חבלות חמורות בכוונה להטיל בו מום או לגרום לו לחבלה חמורה, וכן ביצע ירי באזור מגורים. לפיכך, הואשם בחבלה בכוונה מחמירה (עבירה לפי סעיף 329(א)(1) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק]); בנשיאת נשק שלא כדין (עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק) וירי באזור מגורים (עבירה לפי סעיף 340א לחוק).

תשובת הנאשם לכתב האישום

2. הנאשם כפר בליבת כתב האישום ובטענה שהגיע לחצר ביתו של המתלונן וירה בו באומרו למתלונן "אני אהרוג אותך". לדבריו, לא פתח בריב עם המתלונן בשעה הנקובה בכתב האישום, לא הצטייד באקדח ולא שם פעמיו לביתו של המתלונן. הנאשם הכחיש שכיוון אקדח לכיוונו של איסמעיל, וכך גם הכחיש שביצע מספר יריות באוויר וברח מהמקום. לדבריו, במועד הנזכר בכתב האישום כלל לא החזיק באקדח.

הנאשם אישר שעובר לתקופה הרלוונטית לכתב האישום היה מסוכסך עם המתלונן. לדבריו, המתלונן נהג לקלל ולהתנהג באופן בריוני וכוחני כלפיו, כלפי אחיו, נשותיהם ובני המשפחה הקרובה. בשל התנהגות זו של המתלונן, הנאשם הגיש תלונה במשטרת ישראל ובעקבותיה, המתלונן נעצר.

הנאשם אישר שלילא ראתה את המתלונן בבוקר הארוץ המתואר בכתב האישום, אך טען, שהוא עצמו לא נכח בזמן המפגש, ובאותו זמן ביצע קניות במכולת השכונתית. הנאשם הוסיף, שלא שמע בעצמו את המתלונן מקלל את לילא, אך אישר שלילא שיתפה אותו בקורות הארוץ.

הנאשם טען טענת אליבי: במענה שנתן לכתב האישום בדיון מיום 27.2.19 צוין כי באותו בוקר, סמוך לשעה 6:30, הסיע הנאשם את רעייתו לילא למקום עבודתה ואת בנותיו לבית הספר, ומשם המשיך אל מקום עבודתו. עם זאת, מתוך עיון בחומר הראיות (ת/22; ת/23; נ/1; נ/2) ושמיעת עדויותיהם של הנאשם (פ/313) [1] ולילא (פ/244) [2], עולה כי גרסת הנאשם היא שלקח את לילא ואת אחייניתו למקום עבודתה של לילא, שכן באותו יום החליפו האחייניות את אימן בעבודה.

גדר המחלוקת

3. המחלוקת בין הצדדים נוגעת לזהות היורה. אין מחלוקת באשר לחומרת הפגיעה והנזק שנגרמו לנאשם.

4. ב"כ המאשימה סבורה שהוכיחה את המיוחס לנאשם בכתב האישום. זאת, בהתבסס על עדות המתלונן, הנתמכת ומחוזקת בעדויות עדים חיצוניים ובחוות דעת מומחית מז"פ לעניין גילוי שבעה שרידי ירי על ידיו של הנאשם. ב"כ

המאשימה הצביעה על הסכסוך המתמשך בין המתלון לנאשם ועל התנהגותו הבעייתית של המתלון עצמו, שהיוותה מניע לפגיעה בידי הנאשם. המתלון זיהה את הנאשם כמי שירה בו. בתצלומי הזירה שהוגשו לבית המשפט (ת/6, ת/7) ניתן לראות שהאזור שבו בוצע הירי, חצר ביתו של המתלון, הוא שטח קטן, שבו קל להבחין בזהות היורה, וניכר שהירי בוצע מטווח קרוב. לטענת ב"כ המאשימה, עדות המתלון בדבר זהות הנאשם כמי שירה בו, מתיישבת עם הפניה הטלפונית למוקד 100 שהתקבלה ביום האירוע (תמלול הקלטת הפניה הטלפונית - ת/3). במסגרת אותה פניה נשמע אדם ("מודיע 1") אומר, שאחיו ירה בו. אותו אדם הזדהה כעלי אבו זאיד, ומסר את מספר תעודת הזהות שלו.

ב"כ המאשימה הוסיפה, כי עדותו של המתלון נתמכה בעדותו של **פאיז אבו זאיד**, בן דודם של המתלון והנאשם, שנכח בעת הירי בזירה ועמד בתווך שבין המתלון ובין הנאשם. כן נתמכת עדות המתלון בעדויותיהם של שלושת ילדיו, שהתעוררו משנתם למשמע היריות ורצו החוצה לחצר שבה התרחש הירי. פאיז וילדיו של המתלון נחקרו במשטרה, גרסאותיהם בחקירה מתיישבות עם גרסת המתלון ותומכות בה. בעדויותיהם בבית המשפט חזרו בהם מהגרסאות שמסרו במשטרה. פאיז העיד כי לא זיהה את היורה, ושלושת ילדיו של המתלון העידו, שאינם זוכרים את אשר אירע ביום האירוע, וכי הגרסאות שמסרו במשטרה הם חזרה על דברים שנמסרו להם על ידי המתלון, אביהם, שהורה להם לנקוב בשמו של הנאשם כמי שירה בו. ב"כ המאשימה טענה, שיש לבכר את הודעותיהם במשטרה על פני עדויותיהם בבית המשפט והצביעה על מספר טעמים לכך: הילדים נחקרו במשטרה זמן קצר ביותר אחרי הירי ומסרו, כל אחד בנפרד, גרסה מפורטת. הודעותיהם נגבו בפרטיות, ללא נוכחות מבוגר נוסף (מלבד חוקרת הילדים במקרה של איסמעיל) או קרוב משפחה שעשוי היה להשפיע עליהם בחקירותיהם. לעומת זאת, בעדויותיהם בבית המשפט, ניכר היה שנסיונות הזמן והמקום נתנו אותותיהם והילדים לא היו מעוניינים (ואולי אף חששו, כך לטענת ב"כ המאשימה), "לקחת צד" בסכסוך בין אביהם ובין הנאשם. עדויותיהם בבית המשפט היו לאקוניות ו"מגומגמות". עוד הוסיפה ב"כ המאשימה, כי יש לראות בהודעותיהם במשטרה חיזוק לעדות המתלון וחיזוק הדדי ביניהן. באשר לעדותו של **פאיז**, ציינה ב"כ המאשימה, כי גרסתו תואמת את גרסת המתלון ומאשרת אותה, למעט פרט חשוב אחד: זהות היורה. ב"כ המאשימה חזרה וציינה את הרגישות המשפחתית והרצון להימנע מעימות עם מי מבני משפחתו, אשר הובילו את פאיז "לשכוח" את זהות היורה. אף על פי כן, עדותו של פאיז חיונית לאישור עדות המתלון לעניין מיקום הדמויות בזירת האירוע ותיאור השתלשלות הדברים - תיאור זהה לתיאור שהציג המתלון, ובכך מהווה חיזוק משמעותי לעדותו.

עדות נוספת שעליה הצביעה ב"כ המאשימה היא עדותו של **נאיף אבו זאיד**, שפינה ברכבו את המתלון לבית החולים. במסגרת פניית המתלון למוקד 100 (ת/3), שבה הודיע שאחיו ירה בו, נשמע אדם נוסף ("מודיע 2"), שהזדהה בשם "נאיף". נאיף נחקר במשטרה שעות בלבד לאחר אירוע הירי ונשאל על אותה פניה טלפונית למוקד 100. בהודעתו במשטרה (ת/30) מסר: "... לקחתי אותו למרכז רפואי אל בקאא, בדרך הוא דבר בטלפון ואז שמעתי אותו אומר למשטרה 'שאח שלי מונור ירי בי' ואז לקחתי ממנו את הטלפון והסברתי להם איפה היה האירוע ולאן אני לוקח אותו" (השגיאות במקור, מ.ב.נ.). בעדותו בבית המשפט מסר גרסה אחרת לאותה שיחת טלפון שניהל המתלון. לפי הגרסה שמסר בבית המשפט, המתלון שוחח עם בנו ואמר: "תגידו לאח שלי מונאר שירו בי" (פ/299, 23-24). כשניסתה ב"כ המאשימה לרענן את זיכרונם מתוך הודעתו במשטרה ומתוך תמלול הפניה למוקד 100, טען נאיף שלא דיבר עם המשטרה. גם כאן, באופן דומה לעדויותיהם של הילדים ומטעמים דומים, טענה ב"כ המאשימה, שיש לבכר את הודעתו של נאיף במשטרה על פני עדותו בבית המשפט.

ב"כ המאשימה הפנתה להודעותיה של **לילא אבו זאיד**, שמהן ניתן ללמוד על הסכסוך בין המתלונן ובין הנאשם, על התגריות חוזרות ונשנות והתנהלות משפילה ופוגענית מצד המתלונן - כל אלה היו, כך לטענת ב"כ המאשימה, מניע למעשיו של הנאשם.

תימוכין נוספים לאשמת הנאשם מצאה ב"כ המאשימה בממצאי שרידי ירי שנמצאו על ידיו של הנאשם. מעדותה של מומחית מז"פ עלה, כי שבעת שרידי הירי שנמצאו על ידיו של הנאשם, הם בבחינת כמות ניכרת ביחס למקובל.

לכך מתווספות ראיות המעמידות בסימן שאלה את טענת האליבי של הנאשם, כפי שיפורט בהמשך.

לטענת ב"כ המאשימה, כל אלה מבססים את האמור בכתב האישום ואת אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר.

5. לטענת הנאשם וסנגורו, המאשימה לא הוכיחה, מעבר לספק סביר, את אשמת הנאשם בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, ועל בית המשפט לזכותו מאשמה.

לשיטת ב"כ הנאשם, זהות היורה אינה ידועה. לטענתו, התזה של המאשימה לגבי אשמת הנאשם מבוססת כל כולה על עדותו של המתלונן, שאותה הגדיר שקרית, מניפולטיבית וחסרת הגיון, ועל אף שאין כל חיזוק לאותה עדות. המתלונן ביקש את רעת הנאשם כחלק מנקמה ורצון להרע לו, לאחר שזה האחרון הוביל למעצרו והגיש נגדו תלונות במשטרת ישראל. על כן, טפל עליו את האשמה בירי. ואולם, תצרך הראיות והעדויות שהוצגו בפני בית המשפט, אין בו כדי לבסס את אשמת הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

הסנגור סבור, כי העדויות שעליהן מתבססת ב"כ המאשימה, כעדויות הקושרות כביכול את הנאשם באופן ישיר למיוחס לו בכתב האישום - הן עדויות מפי השמועה ולפיכך פסולות, ואין להן כל משקל ראייתי לאמיתות תוכן. לכך יש להוסיף, שדווקא עדותו של **פאזי**, היחיד מבין העדים שהיה בזירת האירוע בעת התרחשות הירי, אמר בעדותו שלא ראה מי ביצע את הירי.

עוד טען הסנגור, כי יתר העדויות והראיות שהציגה ב"כ המאשימה הן ראיות נסיבתיות, העוסקות, רובן ככולן, ב"מניע" שלכאורה התקיים. אלא שתצרך הראיות מלמד על מניעים של אנשים אחרים מלבד הנאשם, ועל כך שלמתלונן שונאים רבים, שלהם אינטרס מובהק בפציעתו.

הנאשם טען טענת אליבי לגבי המועד שבו גידף המתלונן את לילא. במענה לכתב האישום שניתן בעליפה בדיון מיום 27.2.2019, טען הנאשם, כפי שצוין לעיל, שבבוקר האירוע, סמוך לשעה 06:30, לאחר שהיה במכולת השכונתית, הסיע את לילא לעבודה ואת בנותיו לבית הספר, ומשם המשיך למקום עבודתו (הנאשם עבד כנהג גרר בחברת גרר

הבדווי בע"מ, אצל ג'אבר אבו ג'אבר). כאן המקום להעיר בשנית, כי לאחר עיון בחומר הראיות (ת/22; ת/23; נ/1; נ/2) ובעדויותיהם של לילא (פ/244) והנאשם (פ/313) התברר כי גרסת הנאשם היא שלקח את רעייתו לילא ואת אחייניתו למקום עבודתה של לילא, שכן באותו יום החליפו האחייניות את אימן בעבודה.

בחקירתו במשטרה ובעדותו בבית המשפט טען הנאשם לגבי המשך השתלשלות אירועי היום ומיקומו לאורך בוקר האירוע, שאומנם איחר לעבודה, אך זה היה בעקבות "פנצ'ר" [תקר] בצמיג שבמכוניתו. יצוין כי הטענה בנוגע לתקר לא נטענה במענה לכתב האישום. לטענת הסנגור, ראיות פוזיטביות כגון הצמיג ובו תקר, וסרטוני מצלמות האבטחה במכולת השכונתית ומחוץ למקום העבודה של הנאשם, לא משאירים ספק לגבי כך, שהנאשם לא יכול היה לירות במתלונן. לדברי הסנגור, טענת האליבי של הנאשם לא נסתרה ואף גובתה בעדויותיהם של עדי ההגנה למיס אבו זאיד, יסמין אבו זאיד, וג'אבר אבו ג'אבר, שתמכו בגרסת האליבי של הנאשם.

לצד זאת, טוענת ההגנה, בדיקת האליבי של הנאשם על ידי המשטרה הייתה רשלנית, שטחית ומצביעה על אחד ממחדלי החקירה הרבים בתיק. לטענת הסנגור, המאשימה הובילה והובלה על ידי קו מחשבה אחד שלפיו הנאשם אשם, מבלי לבחון כיווני חקירה אחרים. זאת אף על פי שלמתלונן יש אויבים רבים, ולראיה, לאחר הירי במתלונן בוצע ירי נוסף על מכוניתו. המתלונן בעצמו ועדים אחרים העידו על סכסוכים אחרים שבין המתלונן לבני משפחה אחרים. משכך, התזה של התביעה שלפיה הנאשם ירה במתלונן על רקע גידופים כלפי לילא, אשתו של הנאשם, אינה המסקנה היחידה שמתבקשת. תיעוד פעולות החקירה, אין בו כדי לסייע למאשימה בהוכחות עובדות כתב האישום. המזכרים שנכתבו אינם ברורים ומעלים אפשרויות שונות מלבד טפילת האשמה על הנאשם. כך, למשל, לא נבדקו מצלמות האבטחה או מצלמות אחרות באזור פארק אפק, שבו טען הנאשם כי היה לו תקר. נוסף על כך, גרסת הנאשם הייתה, כי מאחר שלא היו לו כלי עבודה ברכבו לתיקון התקר, נאלץ להמתין לעזרה בהחלפת הצמיג. המשטרה לא בדקה אם אכן היו לנאשם ברכב כלי עבודה לצורך החלפת הצמיג והנאשם לא נשאל בחקירתו כמה זמן המתין לכאורה לעזרה בהחלפת הצמיג.

6. ב"כ המאשימה השיבה, כי אין בטענת האליבי כדי לשלול את מעורבות הנאשם באירוע מושא כתב האישום. מועד יציאת הנאשם מהבית ומסלול נסיעתו אפשרו את חזרתו של הנאשם בזמן מתאים לביתו של המתלונן לשם ביצוע הירי. מועד הגעתו המאוחר של הנאשם למקום עבודתו בבוקר שבו בוצע הירי, מתיישב עם ציר הזמן הנטען על ידי המאשימה ומתאים לתיאור העובדות בכתב האישום. בעניין זה תומכת המאשימה את טענותיה בהודעותיו של מעסיקו של הנאשם, ג'אבר אבו ג'אבר (ת/17; ת/18) ובממצאי מצלמות האבטחה (ת/11) ודוח הטכוגרף (ת/19), שמהם עולה, כי הנאשם הגיע למקום עבודתו באיחור, בשעה 08:58, וזאת אף על פי שבאופן רגיל הוא מגיע לעבודה מידי יום בשעה 07:00 ולרוב אינו מאחר, מלבד מקרים מיוחדים שבהם הוא מודיע מראש, כפי שהעיד מעסיקו (ת/18; פ/161, 1-25). אף הנאשם, כבר בחקירתו הראשונה במשטרה, ציין ש"רגיל אני מתחיל ב-7:00 עד 7:30" [3].

לכך טען הסנגור, כי בדיקת האליבי הייתה כה רשלנית, שאפילו מסלול הנסיעה של הנאשם לא נבדק כראוי ולא נלקחו בחשבון נקודות עצירה שנאלץ הנאשם לבצע במהלך אותו בוקר.

7. באשר לממצאי שרידי הירי על ידיו של הנאשם, טען הסנגור שהם תוצר של "העברה משנית". על פי הנטען, מקורם של שרידי הירי הוא ברכבים של משרד הביטחון, שאיתם בא הנאשם במגע, ושבהם מובילים לעיתים כלי נשק, וחיילים וקצינים הנושאים כלי נשק. הנאשם בעבודתו נדרש, לא פעם, להיכנס אל כלי רכב שבהם היה נשק או תחמושת. לפיכך, חלקיקי ירי שנמצאו בבדיקת המז"פ, מקורם במקור מזהם אחר ולא בפעולה של החזקת נשק וירי על ידי הנאשם.

ב"כ המאשימה ביקשה להפריך את התזה שהציע הסנגור למקור ממצא שרידי הירי באמצעות חוקרת המז"פ, שקבעה כי העברת שרידי נשק באופן שלו טען הנאשם היא לא העברה משנית, אלא העברה שלישונית. היינו, ההעברה של שרידי ירי מכלי נשק אל כלי הרכב שאיתם בא הנאשם במגע, היא העברה משנית, ואף היא, כשלעצמה, העברה מאוד לא יעילה. ההעברה מכלי הרכב לחשוד היא כבר בגדר העברה שלישונית. לטענת ב"כ המאשימה, מומחית המז"פ שללה אפשרות אחרת לזיהום הדגימה שנלקחה מהנאשם, והדגישה כי ממצאי שרידי הירי שנמצאו על ידיו של הנאשם הם תוצר של פיצוץ פיקה בזמן ירי, ואינם נוצרים במגע עם ברזל או תחמושת.

8. לנוכח כל המתואר לעיל, סבורה המאשימה כי גרסת המתלונן, המזהה את הנאשם כמי שירה בו, נתמכה בחיזוקים רבים כמפורט לעיל. זאת אל מול גרסת הנאשם, שלא נתמכה בראיות ושלא הצליחה לספק הסברים הגיוניים ומשכנעים לעדויות שנשמעו נגדו ולראיות אשר הוצגו ומפריכות את גרסתו. מנגד, ההגנה מבקשת לזכות את הנאשם מאחר שלא הוכחו יסודות העבירה מעבר לספק סביר.

דין והכרעה

הערה מקדימה לעניין מהימנות העדים

9. הכרעת הדין בתיק שלפניי נשענת בעיקרה על קביעת ממצאי מהימנות העדים. קביעת הממצאים נשענת הן על שקילת כל עדות, כשהיא עומדת בפני עצמה, הן עימותה עם עדויות ועם ראיות אחרות ובחינת התמונה הכוללת. כפי שיתברר בהמשך, חלק נכבד מהעדים שהיו קשורים לליבת ארועי כתב האישום חזרו בהם מהגרסאות שמסרו במשטרה. העדים ברובם בני משפחה של הנאשם והמתלונן, או מקורבים אל מי מהם בדרך אחרת. מטעמים שונים שיובהרו בהמשך, יש עדויות שלגביהן מצאתי כי ניתן לתת אמון רק בחלק מהעדויות, ובחלקה האחר לא. בהתאם, פעלתי לפי כלל "פלגין דיבורא", "עיקרון העפרון הכחול", ולאחר בחינה זהירה, דחיתי את אותם חלקים בעדות שמעלים ספק וקיבלתי חלקים אחרים בה (ע"פ 10152/17 מדינת ישראל נ' ח'טיב [10.5.18], פסקה 17).

ראיות ישירות באשר לזהות הנאשם כמי שביצע את הירי

עדות המתלונן

10. כפי שאפרט מיד, המתלונן נקב במספר הזדמנויות בשמו של הנאשם, אחיו, כמי שירה בו: מיד לאחר קרות האירוע בשיחה עם מוקד 100, בשיחת טלפון שנעשתה עם שוטר שהגיע לזירה בעוד המתלונן בדרך לבית החולים,

בהודעתו במשטרה וכן בעדותו בבית המשפט.

11. מיד לאחר הירי הובהל המתלונן לבית החולים ברכבו של **נאיף אבו זאיד**. במהלך הנסיעה התקשר המתלונן למוקד 100. באותה פניה טלפונית (ת/3) שנעשתה ככל הנראה סמוך לשעה 07:16 (ת/24) [4] אמר המתלונן לנציג המשטרה, את הדברים הבאים [5]:

"**מודיע** - (נשמע מקוטע) איים עלי.

...

מודיע - בוקר טוב, (לא נשמע ברור הוא צועק) פצוע, מוסה, עכשיו על הבוקר.

מוקד 100 - אני לא שומע טוב.

מודיע - אח שלי ירה עלי (יש רעש ברקע)".

אמרה זו, שנאמרה סמוך לאחר מעשה העבירה, נוגעת במישרין לאותו מעשה ולזהות של מי שביצע אותו, והיא מהווה חיזוק משמעותי לראיות התביעה. היא נכנסת בגדר החריג לכלל הפוסל עדות מפי השמועה, בגדר "רס גסטה", ועונה על תנאי סעיף 9 **לפקודת הראיות [נוסח חדש]**, **תשל"א-1971 [פקודת הראיות]**, הקובע: "עדות על אמרה שנאמרה בשעה שנעשה, לפי הטענה, מעשה עבירה, או בסמוך לפניו או לאחריו, והאמרה נוגעת במישרין לעובדה השייכת לענין, תהא קבילה אם אמר אותה אדם שהוא עצמו עד במשפט". משכך, האמרה קבילה גם לאמיתות התוכן. אף שהדברים נמסרו לגורם משטרה, הם לא נאמרו במסגרת חקירה או במענה לשאלות, אלא בעת קריאה לעזרה, ועובדה זו מגבירה את משקל הדברים (ראו בעניין זה ע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל**, פ"ד סו(2) 772 (2013), פסקאות 9-11 לפסק דינו של כבוד השופט סולברג [עניין **סעד**]).

שיחת הטלפון של המתלונן עם מוקד 100 מוזכרת גם בהודעתו של **נאיף אבו זאיד** (מי שהבהיל את המתלונן ברכבו לבית החולים) בחקירתו (ת/30) [6]. על השוואת הגרסה שמסר נאיף במשטרה לזו שמסר בעדותו לעניין אותה שיחת טלפון, ארחיב בהמשך. בשלב זה אסתפק בציון דבר השיחה כראיה לכך, שהמתלונן אכן שוחח בטלפון על מעשה הירי בעת שהובהל לבית החולים, מיד לאחר הירי.

12. מלבד השיחה עם מוקד 100, שוחח המתלונן בטלפון, בשעה 07:43 לערך, עם השוטר **רס"ר און אלבז**. מדוח הפעולה של אלבז לגבי אָרוֹעַ הירי (ת/24) עולה, שבמהלך משמרת סיור של רס"ר אלבז יחד עם השוטר **רס"ר אלעד רצאבי** התקבלה הודעה על אָרוֹעַ ירי והם הגיעו לזירת האָרוֹעַ. באותו דוח מתאר רס"ר אלבז את השיחה שניהל עם המתלונן בטלפון:

"בשעה 07:43 לערך ניגש אליי בנו של הקורבן העונה לשם יונס ונתן לי טלפון נייד ואמר לי 'קח תדבר עם אבא שלי', לקחתי הטלפון מידו ודיברתי עם הדובר שהזדהה כעלי חליל אבו זאיד ואף מסר מספר ת"ז בסיום השיחה ובישיחה אמר לי 'זה אח שלי מוסא ירה בי, מוסא ירה בי עם אקדח שלו, זה דוד שלי שוחבי שלח אותו, הוא עשה כל הסכסוך הזה, הוא ואשתו לילא'... לציון כי תיעדתי את השיחה ע"ג מזכר." [המזכר המצוין, צורף לתיק (ת/25), הוא כתוב בכתב יד וכולל בפירוט את השיחה המתוארת בדוח הפעולה (ת/24)].

13. בחנתי את אמרותיו של המתלונן המצוטטות במזכר הנ"ל בהיבט של היותן אמרות של "קורבן אלימות". ככאלה, הן יכולות להתקבל כראיה קבילה, כחריג לכלל האוסר עדות מפי השמועה. **סעיף 10 לפקודת הראיות** מתווה את המסגרת הנורמטיבית לכך, וקובע מספר חלופות שבהתקיימן, ניתן לקבל עדות מכלי שני על אודות דברים שאמר קורבן של עבירת אלימות סמוך למעשה האלימות וקשורים אליו:

"עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות-לואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביאו למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:

- (1) היא נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהיתה לו ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו;
- (2) היא נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה;
- (3) היא נאמרה בשעה שהיא גוסס, או האמין שהוא גוסס, בעקבו של מעשה האלימות."

גם סעיף 10 לפקודת הראיות נמנה על קבוצת החריגים לכלל הפוסל עדות מפי השמועה המכונים "רס גסטה" ומתייחסים לאמרות המהוות "חלק מהאָרוע". התכלית המונחת בבסיס החלופות של הסעיף היא כי מדובר בנסיבות המקימות חזקה בדבר אמיתות האמרות (ע"פ 3263/13 **בן שטרית נ' מדינת ישראל** [19.3.17], פסקה 64 [עניין **בן שטרית**]). ההנחה היא שכאשר קורבן לאלימות אומר דברים הקשורים למעשה האלימות שלו היה קורבן, אין דעתו נתונה לאמירת שקר (ע"פ 740/12 **מדינת ישראל נ' ברסקי** [21.7.14], פסקה 27 מפי כבוד השופט מלצר, תוך ציטוט מע"פ 5730/96 **גרציאני נ' מדינת ישראל** [18.5.98], בפסקה 4).

הסעיף מאפשר קבלת אמרת קורבן אלימות, אף אם קורבן האלימות אינו מעיד בבית המשפט, אך בעניינו קושי זה אינו קיים, שכן הקורבן העיד. החלופה הראשונה בסעיף מתייחסת לאמרה שנאמרה בשעת מעשה האלימות, או סמוך לאחריו, או לאחר שלקורבן הייתה הזדמנות ראשונה להתאונן עליו. המונח "סמיכות" מתפרש על-פי נסיבות העניין, כך שניתן לראות גם באמרות בדרך לבית החולים כסמוכות לאָרוע [עניין **בן שטרית**].

בעניינו, אמרות המתלונן מקיימות את התנאים הקבועים בסעיף 10(1): המתלונן נקב בשמו של הנאשם ובכך שמדובר באחיו, סמוך לאחר אָרוע הירי, בהזדמנות הראשונה שהייתה לו להתאונן עליו. בשעה 07:13 התקבל במשטרה דיווח על אָרוע מכות במקום שבו בוצע הירי (**ת/24, ת/16**) [7]. בשעה 07:16 התקבל במוקד 100 דיווח מהמתלונן עצמו, על כך שהנאשם ירה בו (**ת/3**). מבלי לקבוע את השעה המדויקת, משני הדיווחים האמורים עולה שאָרוע הירי התרחש סמוך לשעות 07:13-07:16. השיחה עם רס"ר אלבז הייתה בשעה 7:43 לערך, כשהמתלונן היה בדרכו לבית החולים. על שיחה זו ניתן ללמוד מדוח פעולה **ת/24** וכן מעדותו של יונס בבית המשפט [8]. יונס העיד שהמתלונן התקשר אליו מהרכב בדרכו לבית החולים ואמר לו להגיד למשטרה שמוסא ירה בו (פ/85, 16). בשתי שיחות הטלפון שבהן שוחח המתלונן עם גורמי המשטרה, נקב בשמו של הנאשם כמי שירה בו.

כאמור, אין ספק כי על ציר זמנים זה, ניתן לקבוע שאמרות המתלונן (למוקד 100 ולרס"ר אלבז) נאמרו בסמיכות זמנים למעשה הירי - מעשה העבירה, ונוגעות לו. לפי סדר האירועים, האמרות נאמרו כדבר ראשון ובהזדמנות ראשונה מיד לאחר הירי, עוד בטרם פונה המתלונן לבית החולים ובמטרה לנקוב בשמו של הנאשם כמי שירה במתלונן.

14. קבילות אמרת המתלון מכוח סעיף 10 לעניין תוכנה [בעניינו - זיהוי הנאשם כיורה], אין משמעה כי לא ניתן לפקפק באמיתותה. ואכן, הסנגור העלה סברה שלפיה, המתלון ביקש לנקום בנאשם ולכן נקב בשמו כמי שירה בו. לטענת הסנגור, המתלון ביקש לטפול את האשמה על הנאשם, מאחר שזה האחרון הוביל למעצר המתלון לאחר שהגיש נגדו תלונות במשטרה. לכן, טוען הסנגור, כחלק מ"תפירת התיק", תכניתו של המתלון הייתה להשמיע לכל מי שרצה לשמוע את שם הנאשם (פסקאות 238-239 לסיכומי ההגנה).

טענה זו אינה דרה היטב בכפיפה אחת עם טענה אחרת של ההגנה, שלפיה לא קדם לאָרוע הירי כל מפגש בין המתלון ובין הנאשם, שבעטיו ביקש המתלון באותה עת ולכאורה בלי סיבה מיוחדת, להעליל דווקא על הנאשם. כבר מטעם זה אני מתקשה לקבלה.

ככל שהדברים נוגעים למהימנות, כפי שצוין לעיל, מצבו הקשה של המתלון בעת מתן האמרות, והספונטיות שבה הן ניתנו, מעמעמים את החשש שמא ביקש המתלון לטפול אשמת־שווא על הנאשם. המסקנה המתבקשת, אם כך, היא, שהמתלון האמין, באופן סובייקטיבי, בעת שמסר את האמרה בכך שזיהה את הנאשם כמי שירה בו. מעבר לכך, המתלון והנאשם, הם אחים, שאף גרים בשכנות. אין זה סביר כי המתלון טעה בזיהוי אחיו.

למען הסר ספק וכפי שכבר ציינתי לעיל אדגיש, שאמרותיו של המתלון אומנם נמסרו לגורמים משטריים, אולם הן נאמרו ביוזמת המתלון, באופן ספונטני, ולא במענה לחקירה או לשאלות מדריכות. משכך, קיים בסיס מוצק לסברה שמדובר באמרות אמיתיות ואוטנטיות [עניין בן שטרית ועניין סעד].

15. **לסיכום**, הן שיחת המתלון עם מוקד 100 של המשטרה, הן דוח הפעולה והמזכר של רס"ר אלבז מתקבלים כראיות עצמאיות לאמיתות תוכן של אמרות המתלון. ראיות אלה מחזקות את עדותו של המתלון עצמו, אשר (כפי שיפורט מיד) שב ונקב גם בעדותו בבית המשפט בשם הנאשם כמי שירה בו.

16. בעדותו בבית המשפט חזר המתלון וזיהה את הנאשם כמי שירה בו (פ/30 26-29):

"זה מה שקרה, ירו עלי מוסא. [מצביע על הנאשם] הנאשם הוא אח שלי, הוא האח הכי קטן במשפחה שלנו. ירה עלינו בבחוף ברחוב. אחרי שירה עליי ירה עלינו גם מבחוף. גם יצא החוצה והתחיל לירות עוד פעם וירה גם עלינו. ירה על ילד, על הבן שלי הוא ירה עלינו בחוף וגם המשיך בירי גם."

17. המתלון העיד לגבי השתלשלות האירועים באותו יום. בשל מורכבות מסוימת הנוגעת למתלון (כפי שיובהר), ליחסיו עם הנאשם ולתמונה בכללותה, יובא קטע זה מעדותו בבית המשפט בפירוט (אך לא ברצף מלא. כל הטעויות במקור)[9]:

"ש. תספר מה היה, באיזה שעה זה היה?"
ת. 07:30 בבוקר.
ש. איפה היית?"

ת. בבית.

ש. איפה בבית?

ת. בחצר. כשהוא ירה עליי.

ש. איפה הוא היה, מאיפה הוא הגיע?

ת. עלה מעל הקיר, הוא לבש מכנס קצר.

[...]

ש. מה שאני רוצה להזכיר לך זה דברים שאמרת לכל אחד מהחוקרים האלה בשתי הודעות שונות. אתה אמרת שמוסא אמר אני אהרוג אותך, פעמיים אמרת את זה. אתה יודע לקרוא עברית?

ת. לא. מה שאמרתי במשטרה זה האמת, ועכשיו אני אומר עוד פעם.

ש. אני מקריאה מההודעה מיום 18.10.17 עמוד 2 שורה 14: ש. האם כשמוסא ירה בך

הוא אמר לך משהו? ת. הוא אמר כי אני יהרוג אותך, אהרוג אותך.

ת. ככה הוא אמר לי.

ש. אתה זוכר במה הוא ירה בך? באמצעות איזה נשק?

ת. רובה, ככה אני לא יודע. יש כדורים. אני מזהה את הבן אדם. אקדח, רובה, משהו שחור ביד שלו.

ש. לאיפה הוא כיוון את הנשק?

ת. יש לי פצעים, יש לי שני כדורים פה [מצביע על המפשעה בצד ימין וגם במפשעה בצד שמאל]

ש. איפה עוד?

ת. יש לי שני כדורים באפצעות, הקיפול של הרגל (הערת בית משפט: מצביע על המפשעות). יש כדור אחד פה [מצביע על החלק האחורי של ירך ימין] ששבר את העצמות ויש לי פלטינה.

ש. איפה עוד?

ת. יש לי שלושה ברגים בברכה [מצביע על הברך]. ושלושים וחמישה תפרים [מצביע על הבטן]. אני כבר אפס בן אדם. אפס של בן אדם. בשביל עבריינות עושה [בוכה] אין לי כלום.

[...]

ש. מי היה עד לירי?

ת. כולם ראו את הירי. אני לא מחייב אף אחד להעיד. פאיז היה, זה בן דוד שלי, הבן שלי איסמעיל גם היה, יונס הבן שלי גם היה, נסעים הבן שלי גם היה, התעוררו מהירי. השכנים גם ראו, מי שיצא בזמן הירי, הילדים של השכנים, אני לא אומר שמות כי אני לא מחייב אף אחד לבוא ולהעיד. משפחת אבו עיידה. הילדים שלי ראו הכל. עגב השכן שלנו ראה הכל. הבן של עומר, אחמד גם ראה הכל, המשפחה שלי והאחים שלי גם ראו, אני לא יודע אם הם היו בבית או לא. אני הייתי בחצר וכולם באו אליי אחר כך. הם היו בבית שלהם, אבל הם ראו שהוא יורה. הם ראו שהוא ממש בחוץ ויורה. גם אשתו והילדים שלו ראו. אבל אני לא מחייב אותם שיגיעו. כל השכונה, כולם יצאו מהבתים וכולם מסתכלים. אני לא רוצה להכניס אנשים אחרים גם.

ש. מה פאיז עשה בחצר שלך? אמרת שהוא היה איתך.

ת. פאיז לא גר אצלי, הוא בא איתם. בא עם הילדים של מוסא, פאיז היה. פאיז בא בהתחלת הירי מההתחלה. אני לא יודע למה הוא בא, במקרה הוא בא, בגלל הירי. פאיז היה לפני הירי, וכל הירי הוא היה.

ש. מה היה עם פאיז ואיתך בזמן הירי? איפה פאיז עמד ואיפה אתה עמדת?

ת. פאיז עמד באמצע, ביני לבין מוסא. אני כבר זרוק ברצפה, אדם כבר קיבל ירי, מה אפשר לעשות?

ש. אני מרעננת את זיכרוןך מהודעתך ביום 18.1.17 שורה 11: 'פאיז אבו זאיד בן דוד, הוא עמד איתי למטה ואני התחבאתי מאחורי פאיז'.

ת. נזרקתי לצד של הבלון עם הגזים. אם היה פוגע בבלון שהוא נגע בי, כל היד הייתה יורדת. הוא המשיך בירי ואמרתי לו שיש גז מאחורי, יש גז מאחורי והוא המשיך בירי, הוא יצא בחוץ להחליף מחסניות והמשיך בירי...

[...]

ש. הראית לבית המשפט שקיבלת כמה יריות בגוף. כמה זמן נמשך כל הירי? מהירייה הראשונה עד שהוא ברח?

ת. לפחות שלוש דקות. הוא מקלל ומיירה עליי. אני אומר בערך את הזמן. הטווח היה ארוך והוא לא קולט. הירי היה מטווח קרוב, אבל הזמן היה ארוך. היו אנשים מאחורי הקיר מהצד השני, יש גם אנשים, הוא מדבר איתם ויורה עליי.

[...]

ש. התקשרת למוקד 100 נכון?

ת. אחרי הירי.

ש. ספר לנו על זה.

ת. אחרי הירי, וואלה לא זוכר אם התקשרתי למשטרה, אני לא זוכר.

ש. מה יש לך לומר על כך שלפני הירי אתה דיברת לא יפה אל אשתו של הנאשם?

ת. לא דיברתי שום דבר. הוא קילל...

[...]

ש. אמרת שהירי היה בשעה 07:30, נכון? באיזה שעה קמת באותו יום?

ת. בערך בשבע, שבע ועשרה.

ש. אבקש לרענן את זיכרוןך מתוך ההודעה שלך מיום 22.10.17 שנגבתה בבית החולים על ידי החוקר יורי שקורוביץ. עמוד 2 החל משורה 9: 'התעוררתי בשש בבוקר...'

ת. בערך בשבע, שבע ועשרה.

ש. אני אומרת לך שאתה אמרת לשוטר...

ת. אההה, קמתי מוקדם יותר להתפלל אבל לא ירדתי למטה.

ש. אני מזכירה לך שבהודעה שמסרת בבית החולים ארבעה ימים אחרי הירי שאמרת שקמת בערך בשש בבוקר וירדת לחצר לאוטו...

[...]

ש. אחרי שקמת, מה עשית?

ת. הלכתי להביא אוכל מהחנות. זה מה שאמרתי למשטרה. הכל כתוב.

[...]

ש. אני מבקשת לרענן את זיכרוןך ומפנה אותך להודעתך השנייה מיום 22.10.17 עמוד 2, כשהיית בבית החולים סיפרת על מה שקרה לפני הירי: 'קמתי בשש בבוקר, יצאתי לחצר, פגשתי את מוסא'. כשהחוקר חקר אותך בבית החולים אמרת: 'פגשתי את מוסא, הוא איים עלי'.

ת. מה שאמרתי במשטרה זה מה שהיה. הוא בא אליי ואמר לי שלקחתי את הכסף ואמרתי לו שלא לקחתי.

[...]

ש. ספר לבית המשפט מה קרה בין הזמן שהוא פגש אותך וכמו שאתה מספר איים עליך, לבין הזמן שהוא ירה עליך. לאן הלכת ועם מי דיברת?

ת. נכנסתי הביתה.

ש. ארענן את זיכרוןך פעם נוספת, מקריאה לך מאותו מקום: 'אמרתי לו עזוב אותך ממני, רציתי לעבור שם ודחפתי אותו כדי לעבור. המשכתי לחנות לקנות אוכל'. את זה אתה זוכר?

ת. כן, הלכתי לחנות להביא אוכל.

ש. זה מזכיר לך עם מי דיברת?

ת. לא דחפתי, עברתי לידו.

ש. זה מזכיר לך עם מי דיברת? שיחה שקיימת?

ת. כן זה מזכיר לי, כשחקרתם אותי הייתי מטושטש. אבל דיברתי למשטרה אמת. את הכסף לא לקחתי. [בית המשפט שב ומסביר למתלונן שהוא אינו עומד לדין, ואיש אינו בודק האם לקח כסף או לא לקח כסף. המשפט מתנהל בקשר לירי והנאשם הוא אחיו ולכן עליו לספר את כל מה שסיפר במשטרה באופן ברור ו'בחתיכות קטנות']

ש. אני מזכירה לך שדיברת עם לילא, אשתו של מוסא, אתה זוכר?

ת. קיללו עליי. היא מקללת עליי עם הבעל שלה על הכסף על הבוקר."

יאמר מיד, שעדותו של המתלונן לא הייתה קוהרנטית, והוא לא זכר חלק מפרטי האירוע באופן מדויק. הדברים אמורים גם לגבי פרטים שהיו יכולים לחזק את גרסתו ולתמוך בטענותיו (כגון העובדה שהתקשר למשטרה מיד לאחר האירוע ואמר שהנאשם הוא שירה בו, שאותה לא זכר). בעדותו ניסה להרחיק מעליו כל טענה לפגם אפשרי באופן התנהלותו בכלל, ומול הנאשם בפרט, ולא ידע לנקוב בצורה מפורשת על אופן השתלשלות האירועים באותו בוקר קודם לאירוע

הירי. התובעת נאלצה לרענן את זכרוננו מהודעתו במשטרה כפי שאף עולה מהחלטתי במעמד עדותו (פ/38):

"כפי שעולה מהפרוטוקול עד כה, התובעת מנסה ללא הרף לקבל מהעד גרסה סדורה. העד חוזר כל העת על דברים מסוימים, שחשובים לו, כגון גודל הפגיעה בו, ההשלכות של הירי על חייו, העובדה שהנאשם הטיח בו שלקח כסף מהמעביד והעובדה שלא לקח כסף מהמעביד. כפי שניתן לראות מכתב האישום, יש מספר עובדות נוספות, ומספרן אינו קטן, שאותן חשוב לתביעה להוכיח, על מנת לעמוד בהוכחת כתב האישום. עד כה, עשתה התובעת מאמצים רבים לפרוס את העדות לפרוסות דקות, וגם בית המשפט ניסה להבהיר לעד פעם אחר פעם שאין טעם בחזרה על העובדה שסיפר את כל האמת במשטרה, או על אמירתו שלא לקח כסף. התובעת שאלה את העד לגבי שעת הקימה בבוקר, והעד השיב תשובה שונה ממה שהשיב במשטרה. היא ריעננה את זיכרוננו והוא נזכר. עלה נושא הביקור במכולת, אך גם זאת רק לאחר ריענון זיכרון. כתב האישום מתייחס לסכסוך שהתגלע בין הנאשם למתלון ועל פי כתב האישום המתלון נהג לגדף את הנאשם ואת אשת הנאשם. התובעת ניסתה לשאול את המתלון שאלה פתוחה לגבי הקשר עם אשת הנאשם, וגם לגבי שאלה זו ענה העד תשובה מעורפלת, עד אשר ניסתה התובעת לרענן את זיכרוננו.

אני סבורה שהתובעת נהגה בצורה הוגנת ונכונה עד כה, כאשר ניסתה פעם אחר פעם לרענן את זיכרוננו של העד. לטעמי, חלק מהעובדות הנ"ל, והשתלשלות העניינים עד הירי הם פרטים מהותיים. העד חוזר כל הזמן על כך שמה שאמר במשטרה זאת האמת. לפיכך, התקיימו סעיפים קטנים 1 ו-2 לסעיף 10א(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. עתה, עולה השאלה האם מתקיים גם סעיף קטן 3, קרי: כי העדות שונה לדעת בית המשפט מן האמרה בפרט מהותי או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תוכנה. לטעמי, ניתן כבר עתה לומר שהעד מעיד בפרטים קטנים אך מהותיים באופן שונה ממה שעלה עד כה מתוך מה שהתובעת הקריאה מהודעתו במשטרה, או לכל הפחות שהעד אינו זוכר את פרטי הפרטים. עם זאת, התובעת רשאית לעשות עוד ניסיון או שניים לחלץ מפי העד את הפרטים הסדורים, הקטנים אך המהותיים ואם הדבר לא יעלה בידה - יוגשו אמרתי של העד במשטרה מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות."

גם בחקירתו הנגדית של המתלון נתגלעו סתירות (פ/50, 8-18):

"ש. התובעת אמרה לך בחקירה הראשית [מקריא מעמוד 35 לפרוטוקול שורה 16].

ת. לא הסתכלתי על השעון. אמרתי בערך. אמרתי שיצאתי בשבע ובערך רבע שעה אחרי ירו עליי, אולי חצי שעה. מה שהיה כתוב מקודם, איזה שעה כתוב?

...

ת. בשבע בערך הלכתי לכפר להביא אוכל בזמן הקללות שלהם עליי.

...

ש. הבאת את האוכל, מה עשית פה בחצר?

ת. ירדתי לחצר כרגיל. על הרעש יכול להיות.

ש. אז ירדת ושמת רעש ואז מה?

ת. אולי שכחתי משהו באוטו, יש לי קופסאות הלכתי להביא. אני לא מחשב, אני בן אדם, אני גם שוכח.

ש. אז אתה ירדת לחצר, או שכחת משהו באוטו או רעש.

ת. עניתי כבר פעמיים על כל שאלה. אני הסברתי את זה כבר.

ש. ירדת לחצר ואז אתה שומע ירי?

ת. לא.

ש. מה?

ת. הלכתי להביא מה שנשאר באוטו מבחינת אוכל. היה גם רעש במדרגות."

אכן יש, כאמור, סתירות ואי דיוקים בעדות המתלון. כפי שציינתי לעיל, הוא לא זכר או לא דיין גם בעובדות המסייעות לו, ושאינן שנויות במחלוקת. בהסתכלות כוללת לא מצאתי כי הפגמים המתוארים יורדים לשורש העניין או כי

הם מכוונים. יוזכר, שסעיף 57 לפקודת הראיות קובע כי "סתירות בעדותם של עדים אין בהן, כשלעצמן, כדי למנוע את בית המשפט מקביעת עובדות שלגביהן חלו הסתירות". בהקשר זה קבעה הפסיקה:

"מהימנותו של עד תיפגע רק מקום בו נפלו בעדותו סתירות מהותיות היורדות לשורשו של עניין שלא ניתן להן הסבר מניח את הדעת... הטעם לכלל זה נעוץ ב'טיבו של המין האנושי שאין בן תמותה מכשיר דיוק אוטומטי', על כן, כדבריו של השופט מ"מ הנשיא ז"ש חשין, 'לא יפלא, איפוא, שסתירות ואי-דיוק-לשון שכיחים הם לא רק בדברי עדים שונים... כי אם גם בדבריו של עד אחד גופו, בתשובותיו בחקירה הראשית ובחקירה הנגדית, ובהתחשב בדברים אשר בא כוח הצד האחד או הצד האחר [הטעות במקור - מ.ב.נ] משתדלים לשים בפיו'" (ע"פ 5853/12 פלוני נ' מדינת ישראל [14.1.13]).

אני סבורה, כי ממרחק הזמן, הסתירות ואי הדיוקים בעדותו של המתלון שוליים בכל הנוגע לארוע הירי עצמו. למרות אי-הסדר בעדותו והיעדר יכולתו לנקוב בשעות מדויקות, ידע המתלון להצביע על הסדר הכרונולוגי של השתלשלות הארועים באותו בוקר: המתלון פגש את הנאשם בבוקר באזור המדרגות והיה ביניהם דין ודברים, שבמהלכם ככל הנראה דחף המתלון את הנאשם (פ/48, 34; פ/49, 16; פ/60, 23-34). לאחר מכן היה מפגש שני ביניהם שבמהלכו לכאורה, ירה הנאשם במתלון. דווקא בכל הקשור לירי עצמו, מסר המתלון עדות סדורה של השתלשלות הארוע, הציג תיאור מפורט של תנאי השטח שאפשרו את הזיהוי - הקרבה הפיזית בין השניים בעת הארוע, מיקומו של המתלון, מיקומו של פאיז ומיקומו של הנאשם.

באשר לסתירות נוספות שעלו מעדותו של המתלון, מצאתי כי אלו אינן רלוונטיות לעניין הירי ונגעו לכל היותר ליחסיו של המתלון עם אשתו ועם יתר בני המשפחה, וכן לאופיו של המתלון עצמו, שכבר הובהר על ידי ב"כ המאשימה, כי "אין מדובר באדם זך כשלג החביב על הבריות. התרשמנו כי המתלון אינו איש נעים, וקיבלנו אינדיקציות להתנהלותו הבריונית כלפי בני משפחתו וביניהם אימו ואשתו" (סיכומי המאשימה, עמוד 4).

לנוכח העובדה כי המתלון היה עקבי בתיאור ליבת ארוע הירי, והצביע בביטחון לאורך כל הדרך על הנאשם כמבצע הירי, אני קובעת כי עדותו בעניין הירי וביחס לזהות הירייה - מהימנה, אותנטית ומשקפת את תודעתו הן בזמן הירי, הן בזמן עדותו בבית המשפט. כך גם לא שוכנעתי בטענות הסנגור כי זיהוי הנאשם על ידי המתלון נובע ממניעים פסולים או נסתרים.

18. הערכת מהימנותו של המתלון כמובן אינה סוף פסוק, ובנסיבות העניין אין די בה, כשלעצמה, כדי לבסס את הרשעת הנאשם באישומים המיוחסים לו בכתב האישום. אלא, שגרסת המתלון נתמכת בעדויות ובראיות נוספות שהוצגו לפני בית המשפט, כפי שיפורט להלן.

ראיות נוספות באשר לזיהוי הנאשם כמי שביצע את הירי

עדות ילדי המתלון

19. ילדיו של המתלון [יונס, נסים ואיסמעיל] נחקרו במשטרה מספר שעות לאחר הירי. בתמצית, מסרו הילדים

במשטרה כי הם ישנו בבית סמוך לפני הארוע והתעוררו משנתם למשמע היריות. כאשר יצאו החוצה ראו את אביהם ירוי על הרצפה ואת הנאשם עומד על הגדר שבין הבתים עם אקדח בידו. בעדויותיהם בבית המשפט חזרו בהם השלושה מתיאור הארועים שאותם פירטו במשטרה וטענו, בניגוד לדבריהם במשטרה, כי אינם זוכרים את ארוע הירי, לא נכחו במקום ולא ראו דבר. בעדויותיהם בבית המשפט טענו שלושת ילדי המתלון שכאשר תיארו את הארוע במשטרה, הם נסמכו על דברים שמסר להם המתלון, מבלי שקלטו את הארוע המתואר בכתב האישום בחושיהם. לדבריהם, המתלון יצר עימם קשר לאחר הירי וביקש מהם לנקוב בשמו של הנאשם כמי שירה בו.

ב"כ המאשימה עימתה את הילדים עם הסתירות שבין עדויותיהם במשפט להודעותיהם במשטרה, ואלה השיבו, חזרו ושנה, שהם לא זוכרים את יום הארוע וכל שסיפרו בהודעותיהם במשטרה היה חזרה על דברי המתלון. ניכר היה במהלך עדויותיהם כי הם מבקשים לערפל את תוכן גרסאותיהם.

לנוכח הסתירות בין עדויותיהם של הילדים ובין הודעותיהם בחקירה (ת/8, ת/9, ת/10) ביחס לסוגיה המרכזית שבתיק - זיהוי הנאשם כיורה ומיקומו של הנאשם בזירת הירי, ביקשה ב"כ המאשימה להכריז על הילדים כעדים עוינים ולהגיש את הודעותיהם במשטרה, לפי **סעיף 10א לפקודת הראיות**. לאחר שבחנתי לגבי כל אחד מהם האם התקיימו התנאים לקבלת ההודעות, נעתרתי לבקשה [10].

אשווה עתה בין הגרסאות שהציגו הילדים בהודעותיהם במשטרה לאלו שבעדויותיהם:

איסמעיל

20. איסמעיל, שהיה ביום הארוע קטין, מתחת לגיל 12, נחקר בתחנת המשטרה על ידי חוקרת ילדים. לאורך חקירתו, ניכר היה כי אינו מעוניין לשתף פעולה עם החוקרת, והחקירה נבנתה נדבך על נדבך (ת/8, עמוד 3, 22-33; עמוד 4, 24-33):

"ח': איסמעיל כמו שאמרתי לך אני משוחחת עם ילדים והם מספרים לי על הדברים שקורים איתם. למה באת לפה? למה הביאו אותך לפה היום?

נ': מריבה בינינו במשפחה.

ח': איסמעיל אני מבקשת ממך לספר לי על הבעיה הזאת, מה קרה מהתחלה ועד הסוף הכי טוב שאתה יכול.

נ': לא קרה כלום.

ח': ספר לי יותר על זה שלא קרה כלום.

נ': לא קרה כלום וזהו.

ח': איסמעיל יש משהו שקרה היום בבוקר?

נ': קרה משהו, כן.

ח': ספר לי על זה שקרה משהו.

נ': היה ירי וזהו.

...

ח': אמרת לי שהיתה בעיה ואבא שלך נורה.

נ': לא אמרתי שאבא שלי נורה.

עמוד 14

ח': מה אמרת?

נ': אמרתי שהיה ירי וזהו, לא אמרתי שאבא שלי.

ח': אני רוצה להגיד לך קודם תודה. כמו שאמרתי לך קודם שאם אני אומרת משהו לא נכון אתה אומר לי שזה לא נכון ומתקן אותי כמו שעשית עכשיו. איסמעיל ספר לי מה הבעיה שקרתה היום.

...

נ': מה אתם רוצים מהמידע שיש?

ח': אני כמו שאמרתי לך איסמעיל אני פה קודם שואלת אותך את השאלות, כי אני לא הייתי נוכחת אז אני לא יודעת מה קרה, ואנחנו לוקחים ממך את המידע כדי שנוכל לעזור.
נ' עזרה כמו מה?

ח': איסמעיל אתה יודע שאם סיפרת שהיה ירי, אתה יודע שזה אסור ולא חוקי, נכון?
נ': נכון.

ח': ואנחנו נמצאים פה כדי שהדבר הזה ייפסק.

נ': (ל.ב.) ירה על אבא שלי.

ח': מה?

נ': שום דבר.

בהמשך לדברים הללו, שמהם עולה כי בתחילת חקירתו לא שש איסמעיל לשתף פעולה או לנקוב בשמו של הנאשם, לבסוף תיאר את העובדות בצורה סדורה יחסית. הוא תיאר את האירוע מנקודת מבטו האישית, שכללה את העובדה שהוא לא נכח בזירה ברגע הירי עצמו, אלא רק שמע את היריות והגיע לזירה עקב כך (ת/8, עמוד 5, 16-27; עמוד 6, 13-17, 28):

"ח': איסמעיל ביקשתי ממך לספר לי, אמרת שהיה ירי ומריבה ואתה ראית, ואני ביקשתי ממך לספר לי כל מה שקרה מהתחלה ועד הסוף הכי טוב שאתה יכול.

נ': לא ראיתי הכל אני ראיתי חצי, ירי לא ראיתי, רק קולות, רק שמעתי את קול היריות וירדתי (ל.ב.)

...

נ': ומי שירה אני מכיר אותו.

ח': מי שירה מה יש לו?

נ': אני מכיר אותו, לא שוכח את הצורה שלו וזהו.

...

נ': הייתי ישן ושמעתי את קול היריות וירדתי, ראיתי את אבא שלי מוטל, אני יודע מי ירה (ל.ב.) ואחר כך לקחנו את אבא שלי (ל.ב.) ומשם לבלינסון.

ח': ספר לי כל מה שקרה מהרגע ששמעת את קול היריות.

נ': ומי שירה באבא שלי תפסתי את המקל והרבצתי לו על הראש, אני הרבצתי לו והוא כיוון את האקדח עליי וירה באוויר וזהו.

...

נ': כיוון את האקדח עליי והיו שניים שלושה שתפסו אותו ואחר כך ברח (ל.ב.)"

בשלב מסוים יצא איסמעיל מחדר החקירות והקלטת החקירה הופסקה. לאחר כרבע שעה חזר, ההקלטה חודשה ואז נקב איסמעיל בשמו של הנאשם כמי שירה על אביו (ת/8, עמוד 7, 28-31):

"ח': השעה 13:05 מחדשת הקלטה, איסמעיל לפני שעצרתי את ההקלטה אמרתי לך לספר לי יותר על זה שירדת ואתה אמרת לי שירדת למטה לחצר.

נ': כן, החצר הכוונה לפני הבית, יש חצר ירדתי לשם לפני הבית, מצאתי את אבא שלי מוטל ומי שירה עליו קוראים לו בתעודת זהות מוסא אבל אנחנו קוראים לו מנואר".

איסמעיל נקב בשמו של הנאשם כמי שנכח בזירת הירי בעת שהמתלונן נורה. הוא ציין בפני חוקרת הילדים כי הוא עצמו לא ראה את הירי, אך ידע להצביע על הנאשם כמי שהיה במקום הירי, החזיק בידו אקדח ואף כיוון את האקדח לכיוונו.

תחת ההודעה המפורטת יחסית (גם אם מהוססת) במשטרה, עדותו של איסמעיל בבית המשפט הייתה מגומגמת, ודבריו לא היו אמינים, אפילו בנושאים שאינם בליבת האירוע. כך, למשל, נשאל על מספר הטלפון שלו והשיב כך (פ/78, 25-14):

"ש. יש לך מכשיר טלפון משלך?"

ת. כן.

ש. מה המספר שלך?"

ת. [עברית] 050-5456030.

ש. באיזה גיל קיבלת את הטלפון?"

ת. השנה הזאת.

ש. קיבלת את זה ליום ההולדת או שסתם?"

ת. אמא שלי קנתה לי.

ש. זה היה אחרי שעברתם לרמלה.

ת. חודשיים אחרי שעברנו לרמלה.

ש. ולפני זה היה לך טלפון?"

ת. לא.

מספר הטלפון שבו נקב איסמעיל זהה למספר הטלפון של המתלונן [11]. עובדה זו מעוררת תהייה, שכן הוא העיד שקיבל את הטלפון לאחר שכבר עבר עם אימו לרמלה, ולדבריו לא היה בקשר עם המתלונן מאז שעברו לרמלה (פ/72, 31-26; פ/73, 1-10). לאחר שנשאל האם היה לו טלפון במועד האירוע והשיב בשלילה (פ/78, 25), אמר שהמתלונן "דיבר איתי מהטלפון של האחים" (פ/78, 31-28; פ/79, 1; פ/22-6).

בשלב זה, תשובותיו לשאלות ב"כ המאשימה הסתכמו בכך שאינו זוכר את אשר אירע באותו יום. עוד העיד בחקירתו הראשית: "לא ראיתי את אבא, אבל אבא שלי התקשר מהמקום שהיה מטופל בו אליי" (פ/69, 29). זאת, כאמור, בניגוד להודעתו במשטרה שם העיד במפורש שראה את אבא שלו "מוטל".

יונס

21. בהודעתו במשטרה, נקב יונס בשמו של הנאשם כמי שנכח בזירת האירוע בשעת הירי (ת/9, 6 - 11):

"היום סמוך לשעה 03:00 לערך חזרתי מהעבודה, סמוך לשעה 07:00-07:15 שמעתי יריות והתעוררתי, יצאתי החוצה לחצר הבית, ראיתי את אבא שלי שוכב בחצר הבית, אבא היה ירוי בבטן וברגל, ראיתי את דוד שלי מוסא, אני מציין שהשם של דוד שלי בתעודת הזהות זה מוסא ואנחנו קוראים לו מנויר. דוד שלי מוסא עמד על הגדר של הבית שלנו, הגדר הזו מפרידה בין הבית שלנו לבית של דוד שלי, מוסא החזיק בידו אקדח צבע שחור, מוסא ירה כמה באוויר, אחרי זה מוסא ירד מהגדר והלך לכיוון ההר, יש שם מערה בהר, רציתי לרדוף אחי [צ"ל אחרי - מ.ב.נ.] ולא יכולתי כי הייתי יחף והרצפה מלאה באבנים ומסמרים."

יונס, בדומה לאיסמעיל, אמר בהודעתו במשטרה שלא ראה את רגע הירי על המתלונן (ת/9, 12 - 13), אך ציין שהנאשם היה במקום וירה באוויר (ת/9, 14-17).

בעדותו בבית המשפט חזר בו יונס מהודעתו, ותחת זאת אמר שלא ראה כלום (פ/84, 22) וכי כאשר המתלונן הובהל ברכב לבית החולים הוא התקשר אליו והנחה אותו להגיד למשטרה שהנאשם הוא שירה בו (פ/85).

נסים

22. בדומה לשני אחיו, בהודעתו במשטרה מסר נסים שלא ראה את הירי במתלונן, אך ראה את הנאשם בזירת הירי אוחז באקדח (ת/10, 5-8, 16-17):

"היום סמוך לשעה 07:00-07:05 הייתי ישן והתעוררתי כששמעתי יריות, יצאתי מחוץ לבית, ראיתי את אבא שלי שוכב על הרצפה בחצר הבית, אבא היה ירוי ברגל ממה שראיתי, ראיתי את דוד שלי מנויר עומד על הגדר והיה ביד שלו אקדח, היה במקום סאהר מוחמד אבו זאיד בן דוד שלי, היה לו ביד אבן ורצה לזרוק את האבן על אבא שלי, כשראה אותי יחד עם אחים שלי אסמעיל ויונס ליד אבא שלי סאהר הלך.

...

ש. ראית את דוד שלך מנויר יורה באקדח?
ת. כשיצאתי החוצה לא ראיתי."

בעדותו בבית המשפט חזר בו מהודעתו (פ/99, 33; פ/100, 1-3, 10-12):

ש. אנחנו מדברים על אירוע מיום 18.10.17, ספר לנו מה קרה באותו בוקר מאז שקמת.
ת. התעוררתי בבוקר, עבדתי לילה ובאמצע הלילה חזרתי הביתה. התעוררתי בבוקר וראיתי את אבא שלי. אני מתקן, אבא שלי התקשר ליונס ואמר לו שדוד שלי מנואר ירה עליו. אבל לא ראינו כלום.

...

ת. התעוררתי מהרעש שהיה סביבי ומהאנשים שדפקו על הדלת ושאלו מה קרה. במענה לשאלת בית משפט, אם האם מה שאמרתי במשטרה לא נכון, אני משיב שמה שאמרתי במשטרה, אבא שלי ביקש ממני לספר."

בהמשך העיד נסים (בדומה לאיסמעיל) שהמתלונן התקשר אליו מבית החולים (פ/110, 15, 23).

עדויותיהם של איסמעיל ונסים בעניין זה תמוהות, כיוון שמדוח האשפוז של המתלונן בעקבות הירי (ת/4) עולה שהוא הגיע לבית החולים מחוסר הכרה[12]. עובדה זו מעוררת ספק בדבר האפשרות שבין הזמן שהמתלונן הגיע מחוסר הכרה לבית החולים ובין הזמן שהילדים נחקרו במשטרה (נסים בשעה 9:48 ביום האירוע (ת/10) ואיסמעיל בשעה 12:30 ביום האירוע (ת/8)), הספיק המתלונן להתקשר אליהם מבית החולים, קודם לחקירתם במשטרה, ולהנחות אותם בצורה כה מפורטת, כפי שעולה מהודעותיהם.

נסים העיד כי המתלונן התקשר אליו מטלפון אחר שאינו שלו (פ/110, 3). גם עניין זה מוטל בספק. זאת מאחר שהטלפון של המתלונן היה עימו עת התקשר למוקד 100 (כפי שעולה מ-ת/24) וכן במהלך השיחה עם יונס ורס"ר

אלבז (ת/25).

23. ישנן סתירות רבות בעדויותיהם של הילדים בבית המשפט באשר לשיחות שביצע המתלונן עם מי מהם ובאשר לאופן שבו הדריך והנחה אותם מה לספר למשטרה, כטענתם. איסמעיל בעדותו מסר שהמתלונן התקשר אליו (פ/69, 29). אחר כך חזר בו ואמר שדיבר איתו מהטלפון של האחים (פ/79, 1) ולאחר מכן השיב כי המתלונן לא דיבר איתו, אלא הוא שמע את הדברים מיונס (פ/79, 6-24). נסים בעדותו לא ידע לתאר מתי (ביחס לשעת הירי) שוחח עם המתלונן, וכך תיאר את המועד שבו התקשר אליו המתלונן: "אחרי שהשכנים דפקו בדלת, אבא שלי התקשר אלי" (פ/104, 12). אחר כך שינה את גרסתו והעיד, שהמתלונן התקשר אליו מבית החולים באמצעות טלפון שאינו שלו (פ/109, 32-34; פ/110, 1-29):

**"ש. אם אנחנו חוזרים למה אבא אמר, בוא תגיד לי כל מה שאבא אמר. מה אבא אמר?
אבא מתקשר ואומר שלום אפשר בבקשה לדבר עם נסים? ככה הוא אומר?**

ת. קודם כל הוא התקשר ואמר לי נסים אני אבא שלך.

ש. למה, אבא שלך לא שמור לך בטלפון?...

ת. זה לא היה הטלפון של אבא שלי.

ש. אז איזה טלפון זה היה?

ת. לא יודע.

...

ש. ואז מה הוא אומר לך?

ת. אני אבא שלך אל תפחד. אני בבלינסון. חמש דקות תגיע המשטרה אליך. תגיד לאיסמעיל, אח שלי [טעות במקור - מ.ב.נ], את כל מה שאני הולך להגיד לך. חמש דקות תגיע המשטרה. מי שירה בי זה דוד שלך מנואר, ותגיד שפאיז וסאהר עזרו לו.

...

אבא שלי אמר שהוא אמר ליונס לספר לאיסמעיל את מה שהוא אמר לנו."

בחקירתו הנגדית שוב חזר לגרסה שלפיה המתלונן התקשר אליו שתי דקות אחרי הירי (פ/117, 25-27):

"אני לא יודע מה קרה שם. אני לא יודע כלום. לא ראיתי את מנואר, לא את סאהר. התעוררתי מהשינה, השכנים דפקו בדלת, ואמרו לי לפני שתי דקות היה הירי ושאלו אותי מה קרה. באותה שנייה אבא שלי התקשר אליי ואמר לי חמש דקות המשטרה תגיע אליך."

נסים בעדותו מסר מועדים שונים שבהם התקשר אליו המתלונן, שנעים בין האפשרות שהמתלונן יצר עמו קשר שתי דקות לאחר הירי ובין האפשרות, הפחות סבירה, שהמתלונן התקשר אליו מבית החולים. בהקשר זה יצוין, שפאיז אבו זאיד מסר בעדותו ש"לקח זמן" עד שהאמבולנס הגיע ו"אחרי הרבה זמן לקחו אותו באוטו" (פ/67, 17; פ/68, 21). עדותו של פאיז מטילה בספק את האפשרות שהמתלונן התקשר לנסים מבית החולים, שתי דקות אחרי הירי.

תחולת סעיף 10א לפקודת הראיות על אמרות הילדים שנמסרו במשטרה

24. סעיף 10א(א) לפקודת הראיות מציב שלוש דרישות לקבילות הודעות אשר נגבו מחוץ לבית המשפט:

"אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אם נתקיימו אלה:
(1) מתן האמרה הוכח במשפט;

(2) נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו;
(3) העדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה."

כפי שצינתי לעיל בפסקה 19, החלטתי במהלך הדיונים (24.10.19 ו-21.1.20) שהתנאים הקבועים בסעיף 10א(א) לפקודת הראיות, מתקיימים לגבי הודעותיהם של הילדים במשטרה (8/ת, 9/ת, 10/ת), באופן המצדיק לקבלן כראיה:

(1) מתן אמרותיהם של הילדים הוכח במשפט. הילדים לא הכחישו כי אמרו את מה שנכתב בהודעותיהם במשטרה, אך טענו שמסרו בהודעותיהם את הדברים שאמר להם המתלונן לומר, והם עצמם לא ראו את הדברים שעליהם סיפרו במשטרה.

(2) הילדים העידו בבית המשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו. יודגש, כי חוקרת הילדים שחקרה את איסמעיל, שהיה ביום מתן הודעתו קטין מתחת לגיל 12, הייתה אף היא עדה במשפט ונחקרה על ידי הצדדים.

(3) לא יכולה להיות מחלוקת שקיים פער של ממש בין האמור בהודעות הילדים במשטרה, ובין עדויותיהם בבית המשפט, הוא הפער שבין מי שבקיאם בפרטי הארוע וראו את הנאשם בזירת הירי (באופן אשר מפריך ושומט את הקרקע מתחת לטענת האליבי של הנאשם), ובין מי ש"אינם זוכרים" ואינם יודעים דבר על הארוע.

25. השאלה הצריכה בחינה עתה היא, אלו מבין הגרסאות יש להעדיף - את עדויות ילדי הנאשם בבית המשפט, או את הודעותיהם במשטרה. **סעיף 10א(ג) לפקודת הראיות** קובע:

"בית המשפט רשאי לסמוך ממצאיו על אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה, או על חלקה, והוא רשאי להעדיף את האמרה על עדותו של העד, והכל אם ראה לעשות כן לנוכח נסיבות הענין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט, והטעמים יירשמו".

אני סבורה שיש להעדיף את הגרסאות שמסרו ילדי המתלונן בהודעותיהם במשטרה, וזאת מהטעמים הבאים: הודעות הילדים במשטרה נמסרו זמן קצר לאחר הארוע [13], וכללו פרטים רבים, לעומת עדויותיהם הלאקוניות בבית המשפט, שהתמצו בכך שאינם זוכרים דבר ושכל שאמרו במשטרה נאמר על פי הנחיית המתלונן. הודעותיהם במשטרה סדורות באופן יחסי לגבי התרחשות הדברים: שלושתם ידעו להתייחס לארוע הירי על ציר זמנים שתואם את יתר הראיות [14]. גרסאותיהם משתלבות זו בזו: כולם ידעו למקם את ארוע הירי בחצר [15]. שלושתם ידעו להצביע על כך שהנאשם עמד על הקיר/הגדר שמפרידה בין הבתים, בעודו אוחז באקדח [16]. הן יונס והן איסמעיל ציינו שהנאשם ירה באוויר והלך לכיוון ההר [17]. שלושת הילדים ציינו שלא היו בחצר בשעת הירי ולא ראו את הירי, אך ירדו לחצר למשמע היריות וראו את המתלונן ירוי, מוטל על הרצפה [18]. כל הילדים ידעו לצין שהמתלונן היה ירוי בבטן וברגל [19].

26. וביתר פירוט: הילדים מסרו במשטרה גרסה שכללה פרטים מעבר לזהות היורה (למשל, כפי שצינתי לעיל, שראו את המתלונן שוכב ירוי, שהירי פגע ברגלו, שראו את הנאשם עומד על הגדר, שהנאשם החזיק אקדח בידו). זאת, למרות שבבית המשפט טענו שאביהם, המתלונן, אמר להם למסור במשטרה שהנאשם הוא שירה בו, אך הם לא ידעו להסביר

מדוע מסרו, אפוא, "תוספות" מעבר למה שהמתלונן אמר להם, לטענתם, למסור למשטרה. יונס, למשל, העיד כך (פ/24, 88; פ/25, 90; פ/4-8; פ/94, 12):

**"ש. חוץ מלהגיד 'מוסא ירה', אבא אמר להגיד עוד משהו?
ת. לא יודע.**

**ש. וכל מה שאבא אמר בשיחה הזו זה להגיד מוסא?
ת. [בעברית] כן.**

**ש. אז אני אומרת לך שגם אתה וגם שני האחים שלך סיפרתם סיפור הרבה יותר מפורט
במשטרה מאשר מוסא ירה. אתה אמרת במשטרה ככה: 'ישנתי...'
ת. [בעברית] אבא דיבר איתי ככה, מוסא."**

ובהמשך בחקירתו הנגדית הוסיף באותו קו: "כל הדיבור הזה מעצמי".

27. הגרסאות שמסרו הילדים והכוללות "תוספות", עולות בקנה אחד עם עדות המתלונן וכן עם ראיות שנמצאו בזירה. כך, למשל, איסמעיל בחקירתו מסר: "היורה התחיל לדפוק על הקיר כדי שאבא שלי ישמע את הדפיקות ולראות מי דופק בקיר, כשהוא ירד הוא היה מעל הקיר, היה דופק כדי שאבא שלי ירד, וכשאבא שלי ירד הוא ירה" (ת/8, עמוד 8, 22-34). דברים אלו משתלבים עם עדותו של המתלונן: "זה הקיר שהוא הרס עם הלום, עם המכוש שלו, היה לו מכשיר כזה של בנייה. הוא גם ניסה לתת לי מכה עם הלום אבל מזל שלא פגע בי. אם היה פוגע בי היה גומר עליי..." (פ/31, 31-33). ובהמשך בחקירתו הנגדית (פ/24-25, 50): **"ש. אתה אמרת שמוסא זרק עליך לום. ת. הלום זה שהוא היה הורס בקיר".** בדוח הפעולה של רס"ר רצאבי (ת/26) מצוין שנמצא לום בזירת האירוע: "ירדתי מהרכב ופגשתי בסמוך לחצר בית בבחור צעיר... תוך כדי דיבור איתו שמתי לב כי הבחור מרים לום פריצה שהיה ברצפה והניח אותו מתחת לגרם המדרגות מאחוריו... למז"פ הועבר הידיעה על הלום מתחת למדרגות ועודכנתי ע"י מז"פ כי הלום נתפס ועליו סימני דם."

28. נקודה חשובה נוספת היא זו: אילו מסרו הילדים גרסה שיקרית במשטרה, לבקשת אביהם, במטרה להפליל את הנאשם, היו מן הסתם אומרים שהם ממש ראו את הנאשם יורה באביהם. ואולם שלושתם ציינו שהם לא ראו את הירי, אלא התעוררו משנתם למשמע היריות, וכאשר יצאו החוצה ראו את אביהם ירוי על הרצפה ואת הנאשם עומד על הגדר שבין הבתים עם אקדח בידו. התובעת עימתה את יונס עם שאלה זו בבית המשפט, והוא השיב שהיה מבולבל ואינו יודע מה דיבר (פ/22-24, 91). באופן דומה, כאשר עימתה התובעת את נסים עם אותה שאלה, הוא השיב כי הוא שכח את הסיפור הזה שהיה לפני שנתיים וחצי (פ/7-9, 103). בהמשך, ציין נסים כי רצה להגיד כל דבר רק שיעזבו אותו בשקט, אלא שתשובותיו היו רוויות סתירות באופן שעורר ספקות לגבי מהימנות עדותו (פ/7-9, 103, עד פ/104, 13; פ/106, 26-28):

**"ש. אז אני מזכירה לך. אתה אומר אני ישנתי, גם סיפרת לנו עכשיו שהיית אחרי עבודה אז
בטח גם היית עייף נכון?**

ת. כן.

ש. 'התעוררתי כי שמעתי יריות'.

ת. אני התעוררתי מהרעש של האנשים שדפקו על הדלת ושאלו מה קורה.

ש. אז למה אמרת במשטרה "התעוררתי כששמעתי יריות"?

ת. כי השכנים שמעו קולות של ירי ובאו ושאלו מה קרה. לא כל כך הבנתי אם זה בגלל השכנים או בגלל הירי.

ש. שמעת פעם קול של ירייה?

ת. לא.

ש. תסביר לנו בבקשה למה במשטרה, כשאומרים לך לספר מה קרה, אתה אומר "קמתי כי שמעתי יריות"?
ת. כי השכנים שלנו אמרו שיש קולות של ירי.
ביהמ"ש: לא שאלו אותך מה אמרו השכנים. באת למשטרה ואמרת "התעוררתי בגלל קולות של ירי". למה אמרת את זה?
הנאשם מנסה להתערב בדיון. הסנגור משתיק אותו.
ת. לפני שתי דקות מאז שהשכנים באו היה ירי. השכנים באו ודפקו בדלת ואמרו לי שהיה לפני שתי דקות קול של ירי.
ש. אז למה לא אמרת את זה במשטרה?
ת. אני לא זוכר. [מחייך]
בית המשפט מעיר לעד שעליו להגיד אמת גם במשטרה וגם כאן באולם בית המשפט, ושעכשיו הוא לא אומר אמת.
ת. כשהייתי אצל השוטרים פחדתי.
ביהמ"ש. ממה פחדת?
ת. ראיתי שהאחים שלי פוחדים ואבא שלי היה במעצר.
ביהמ"ש. אבא שלך לא היה במעצר. איפה אבא שלך היה?
ת. בלינסון.
ביהמ"ש. אז ממה פחדת?
ת. פעם ראשונה שאני רואה שוטרים.
ביהמ"ש. אז מה עשית בגלל שפחדת?
ת. רציתי להגיד כל דבר, רק שיעזבו אותו בשקט. באותו רגע, אבא שלי התקשר אלי ואמר לי להגיד את מה שהוא אמר לי בטלפון. באותו רגע, לא זוכר.
ביהמ"ש. אז למה אמרת עכשיו באותו רגע?
ת. אחרי שהשכנים דפקו בדלת, אבא שלי התקשר אלי.
ביהמ"ש. אז למה אמרת שכשהיית במשטרה אבא שלך התקשר אליך?
ביהמ"ש. אתה עונה פעם ככה ופעם ככה, אז אני לא מבינה מה אתה אומר.
ת. אני אומר את האמת ולא ראיתי כלום ממה שקרה. אחרי שהשכנים באו, אבא שלי התקשר אלי. ואחרי שהגענו לתחנת המשטרה, אמר תדברו את מה שאני אומר לכם, והוא אמר לי תגיד לאחים שלך לדבר אותו דבר, את מה שאני אומר לך.
ביהמ"ש. הוא אמר לך את זה?
ת. כן.
ש. לאן אבא שלך התקשר? יש בבית טלפון של בזק?
ת. לא.
ש. אז לאן הוא התקשר?
ת. התקשר ליונס קודם כל ואחר כך אליי. לטלפון סלולארי.
ש. חוץ מזה שאבא התקשר אליך, מה עוד אתה זוכר מהבוקר הזה?
ת. סיפרתי את מה שאני זוכר.
... [החלטה על הגשת ההודעה של העד מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות]...
ש. אני אומרת לך שאתה לא היחיד ששמעת יריות ויצא החוצה וראה את אבא שוכב על הרצפה. גם האחים שלך ראו את אבא שוכב על הרצפה, תגובתך?
ת. תתקשרי אליהם ותשאלו אותם."

29. ההגנה טענה שאינסמיל בחקירתו "מסר חלקיקי מידע שרובם הגיעו משני אחיו שישבו עימו מחוץ לחדר החקירות ואף במהלך החקירה הוא יצא אליהם ושוחח איתם" (פסקה 200 לסיכומי ההגנה). אין בידי לקבל את המסקנה המשתמעת מדברי הסנגור, ואסביר: אומנם נוטה אני להאמין שאינסמיל אכן שוחח עם אחיו מחוץ לחדר החקירות, ונראה כי מיד לאחר ששוחח עמם נקב בשמו של הנאשם (ת/8 עמוד 8, 30-31). אלא שאין בכך כדי לפגום במשקל ההודעה של אינסמיל. עיון בחקירות הילדים מעלה שיונס ונסים נחקרו בבוקר בעוד שאינסמיל נחקר בצוהריים[20]. ואולם יונס, שנחקר ראשון מבין השלושה, ביקש בחקירתו[21] לספר לחוקרים מידע שאינסמיל סיפר לו על שאירע

בבוקר: "אח שלי אסמעיל בן 15 סיפר לי שהיום סמוך לשעה 06:00 דוד שלי מוסא דפק בדלת, רב עם אבא שלי, אבא שלי נתן למוסא בעיטה ברגל והפיל אותו מהמדרגות, ואז מוסא הלך והביא אקדח וירה באבא שלי" (**ת/9**, 23-24) [22]. נסים אף הוא מסר לחוקרים פרטים ששמע מאיסמעיל: "אח שלי אסמעיל אמר לי שראה את מנויר נוסע באוטו שלו" (**ת/10**, 12-13). בניגוד לנטען על ידי הסנגור, נראה שדווקא יונס ונסים הם אלו שמסרו מידע, שרובו מגיע מאיסמעיל, ולא להיפך. ויוזכר, שאיסמעיל נקב (אומנם בצורה פחות ברורה) בשמו של הנאשם כבר בשלב מוקדם יותר בחקירה (**ת/8**, עמוד 4, 31) ומסר פרטים נוספים רבים לגבי ארוע הירי (ובכלל זה שהרביץ ליורה, שזרק עליו מקל ושהיורה כיוון שאליו אקדח), עוד קודם לפני שיצא מחדר החקירות ושוחח עם האחים.

זאת ועוד, האחים כולם ציינו שהנאשם ברח עם הרכב. איסמעיל אמר זאת בחקירתו בשעות הצהריים (**ת/8**, עמוד 9, 15), נסים אמר זאת בחקירתו כבר בשעות הבוקר בהתבסס על מה שאיסמעיל סיפר לו (**ת/10**, 12) ויונס סיפר זאת הן בחקירתו בבוקר (**ת/9**, 10), הן לרס"ר רצאבי בשעות הבוקר בזירת הארוע ועוד לפני שנחקר במשטרה. כך, בדוח הפעולה של רס"ר רצאבי נכתב (**ת/26**): "תשאלתי את הילד שוב בחדר המדרגות של הבית והוא מסר לי כי מי שירה זה מוסא [מנאור - כינוי] ואחרי זה הוא ברח לכיוון ההרים [שמאלה - לדרום]". אין זה סביר שבזמן כה קצר, סמוך לשעת הירי, יצליחו שלושת הילדים להרכיב ולתאם גרסה כה מפורטת כפי שמסרו במשטרה, אשר נבנית בעיקרה על דברים שמסר איסמעיל, האח הקטן מביניהם. הגרסה שמסרו, ובפרט איסמעיל, אינה ציון שמו של הנאשם בלבד, אלא גרסה מפורטת לגבי אופן השתלשלות הדברים מיד לאחר הירי. אני מתקשה להאמין שבגילם הצעיר (מי יותר ומי פחות), סמוך לאחר ארוע טראומטי שבו נורה אביהם, יצליחו באופן מתוחכם לגבש ולתאם גרסה כה מפורטת אשר נשענת רובה ככולה על פרטים ו"תוספות", שהמציא דווקא האח הצעיר מבין השלושה. יתרה מכך, ככל שאכן מדובר על תיאום גרסאות, אין בכך כדי להסביר את חששותיו של איסמעיל לשתף פעולה, שעה שאחיו כבר מסרו את שמו של הנאשם בחקירתם עוד בשעות הבוקר, בצורה פשוטה ומבלי לתת פירוט רחב כמו זה שהוא הציג בחקירתו.

30. הודעות הילדים, ובפרט אלה של יונס ואיסמעיל, משתלבות זו בזו. הודעותיהם שונות במקצת אך משלימות זו את זו לגבי מה שראו וחוו מיד לאחר הירי, כל אחד מנקודת מבטו. בניגוד לעדויותיהם בבית המשפט, שלפיהן המתלונן הנחה אותם מה להגיד, ובכלל זה לומר שראו את הנאשם מבצע את הירי, דווקא בהודעותיהם לא מסרו זאת, אלא סיגנו את הדברים וטענו, כאמור, שאת הירי עצמו לא ראו והם ירדו למטה למשמע היריות. גרסאותיהם בהקשר זה עולות בקנה אחד עם עדותו של המתלונן, שהעיד כי הילדים לא ראו את הירי ורק לאחר מכן ירדו למטה (פ/33, 4, 15). כאמור, הודעותיהם של הילדים אינן מסתכמות בציון שמו של הנאשם, אלא מפרטות השתלשלות רחבה ומפורטת של ארועי אותו בוקר. כפי שציינתי, מדובר על דקויות שאין זה סביר שניתן היה לתאם אותן בזמן הקצר שעמד לרשותם, כאשר כבר כמה דקות לאחר הירי המשטרה הגיעה לזירת הארוע, ובה בעת הנאשם נכנס לניתוח חירום. דווקא התוספות הרבות שכל אחד מהילדים הציג בהודעתו במשטרה, ודווקא ציון העובדה שלא ראו את הירי עצמו, אלא הגיעו לאחר שבוצע, מקנים לגרסה נופך אמין יותר. ככל שמטרת המתלונן הייתה לטפול אשמה על הנאשם, הרי שהיה מנחה את ילדיו בצורה טובה יותר.

31. חרף האמור, ייתכן שיש ממש בטענת ההגנה שהמתלונן אמר לילדיו (או למי מהם) לנקוב בשמו של הנאשם כמי שירה בו. הסנגור טען, שגרסאות הילדים מתואמות והשליך יתרה על משפט דומה שאותו אמרו יונס ואיסמעיל בהודעותיהם. כאשר איסמעיל נקב בשמו של הנאשם בחקירתו עשה זאת באופן הבא: "ומי שירה עליו קוראים לו בתעודת זהות מוסא אבל אנחנו קוראים לו מנאור" (**ת/8**, עמוד 7, 31). באופן דומה, יונס בחקירתו נקב בשמו של

הנאשם באופן הבא: "ראיתי את דוד שלי מוסא, אני מציין שהשם של דוד שלי בתעודת הזהות זה מוסא ואנחנו קוראים לו מנויר" (ת/9, 7-8). באופן דומה, בעדותו בבית המשפט, חידד איסמעיל פעם נוספת (ייתכן שמבלי משים) את עניין שמו של הנאשם (פ/73, 17-21):

"ש. איך קוראים לדוד שלך?

ת. השם שלו מנואר.

ש. [מצביעה על הנאשם] אתה מתכוון אליו?

ת. כן. במענה ל[שאלת] בית המשפט שאומר לעד שכאן, בתיק, קוראים לו מוסא. אני משיב שלפעמים יש כינוי לבן אדם. מדובר באותו איש."

העובדה שיונס ואיסמעיל ציינו "אנחנו קוראים לו מנואר אבל בתעודת הזהות כתוב מוסא" (או דברים דומים), אכן מעוררת את הרושם המובהק שנאמר להם לומר זאת, הן מאחר שעצם האמירה תמוהה (בעיקר מפי ילדים), הן בשל האחידות בניסוח האמירה הזו. ואולם, עצם העובדה שהמתלונן אמר לילדים שכאשר הם נוקבים בשם הנאשם כמי שירה עליו, עליהם להבהיר ש"מנואר" זה כינויו במשפחה, אך בתעודת הזהות שמו "מוסא", אינה מלמדת שלגופה, אין העובדה הזו נכונה.

לא שוכנעתי כי יש בחזרה על המשפט האמור כדי לתמוך בסברה של תיאום גרסאות שקריות. אין מחלוקת, כי המתלונן דיבר עם יונס בטלפון לאחר הירי[23], וכבר בשעות הבוקר, במהלך ביקור השוטרים בזירה, נקב יונס באוזני השוטרים בשמו של הנאשם בציינו את הפרט האמור הנוגע לכינויו של הנאשם (ת/26). אף שאין זה סביר (כפי שקבעתי) שכבר בשעות הבוקר, בשעת הביקור בזירה, הספיקו הילדים לתאם גרסאות מפורטות, המלאות ב"תוספות" שיתלו את האשמה בנאשם, לא מן הנמנע שדווקא בעניין זהות היורה ושמו, המתלונן אכן הדגיש בפני הילדים שכאשר הם מדברים עם המשטרה, עליהם לציין שלנאשם יש שני שמות. מסקנה כאמור מתבקשת גם לנוכח הודעתו של נאיף אבו זאיד, אשר ציין אף הוא משפט דומה: "יש לו אח בשם מונור והשם השני שלו מוסא" (ת/30, 24). ואולם כפי שצינתי, השימוש במשפט אין בו, בהכרח, כדי לבטא אמירה שיקרית, אלא הנחיה של המתלונן כדי לוודא נקיבה מדויקת בשמו של הנאשם.

32. אסכם, אפוא, כי לעומת אמרות הילדים במשטרה, עדויותיהם בבית המשפט לא היו עקביות. אף אם יש סתירות מסוימות בהודעותיהם במשטרה, שהוגשו מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות, אני סבורה שמדובר בסתירות שאינן יורדות לשורש העניין. חלק מההבדלים אינם סתירות, אלא פערים שעשויים לנבוע מהחוויה השונה של כל אחד מהם. מכל מקום, ליבת הודעותיהם של הילדים זהה ונשענת על האופן שבו חוו את האירוע מיד לאחר הירי, כשהתעוררו, יצאו לחצר וראו את אביהם.

33. בנסיבות העניין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט והתנהגות הילדים במשפט, אני סבורה, כי הודעותיהם של הילדים במשטרה קבילות לאמיתות תוכנן (בכל הקשור למה שקלטו בחושיהם), ויש להעדיף את האמרות שנמסרו במשטרה על פני אמרותיהם בעדויותיהם בבית המשפט.

34. אשר לאותו חלק בהודעתו של יונס בנוגע לכך שאביו שוחח עימו בטלפון ואמר לו שהנאשם הוא שירה בו: ייתכן

שניתן היה לראות בכך לכלל הפוסל עדות מפי השמועה (בגדר "רס גסטה"), אך אין בכך צורך. זאת לנוכח הראיות שפורטו לעיל בנוגע לכך שהמתלונן ציין את הדברים בעצמו הן בשיחה למוקד 100, הן כאשר שוחח עם רס"ר אלבז בזירה, באמצעות מכשיר טלפון שהגיש יונס לרס"ר אלבז. די בכך שנתייחס להודעתו של יונס בנקודה זו כהוכחה לכך שהמתלונן אמר לו את הדברים, סמוך לאחר הירי.

חיזוק להודעות הילדים

35. סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות דורש חיזוק להרשעת נאשם "על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף זה". הדרישה ל"חיזוק" היא - בדומה ל"דבר מה נוסף" ובשונה מ"סיוע" - דרישה לתוספת ראייתית "מאמתת". לפיכך, ה"דבר לחיזוק" אינו צריך להצביע על אשמת הנאשם או להתייחס לעבירה עצמה, אלא די בראיה ישירה או נסיבתית, אשר יש בה לאשר במידת מה את תוכן ההודעה ולהצביע על אמיתותה (ע"פ 3136/11 **אלחמידי נ' מדינת ישראל** [25.12.12]). "דבר חיזוק" נועד להצביע על אמינות העדות. הוא נועד להצביע על כך שדברי העד, בעומדם בפני עצמם, הם דברים אמינים. על-כן, אין הכרח שפניו של החיזוק יהיו אל העבירה (ע"פ 2879/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** [21.4.15], ע"פ 9608/11 **מדינת ישראל נ' פלוני** [7.7.14], פסקה 10 מפי כבוד השופט הנדל).

במקרה דנן דומה כי אין צורך להכביר מילים בדבר קיומם של חיזוקים רבים: חיזוק להודעת כל אחד מהילדים במשטרה מצוי הן באמרות של כל אחד מהילדים האחרים, והן בעדותו של המתלונן. כך למשל, המתלונן בעדותו הראשית תיאר את המפגש עם הנאשם באותו בוקר קודם לירי. לדבריו, הוא הלך באותו בוקר להביא אוכל ובהמשך לכך הגיע הנאשם, היו ביניהם חילופי דברים קשים וקללות, וכעבור זמן קצר חזר הנאשם וירה עליו (פ/35, 29 עד פ/36, 7):

"ש. אחרי שקמת, מה עשית?"

ת. הלכתי להביא אוכל מהחנות. זה מה שאמרתי למשטרה. הכל כתוב.

"ש. את מי פגשת במכולת?"

ת. אף אחד.

"ש. אני מרעננת את זיכרוןך מאותה עדות, סיפרת שפגשת את מוסא."

ת. מוסא?

"ש. כן."

ת. מוסא? לפני הירי חצי שעה מוסא היה אצלי בחצר והלך.

"ש. ומה היה?"

ת. מוסא בא לשאול על כסף, אם לקחתי. אמרתי לו שלא לקחתי ואמרתי לו את זה לפני חודש ואני מוכן להישבע לך על זה והוא אמר שהוא לא רוצה. שאלתי אותו אם הוא מוכן להישבע שלקחתי את הכסף והוא לא רצה. אמרתי לו שלא לקחתי את הכסף. הוא אמר אתם גנבים ואמר כל מיני קללות. אחרי חצי שעה הוא בא לירות עליי."

דברים דומים אמר המתלונן גם בחקירתו הנגדית (פ/48, 30-34):

"ש. התובעת כאן אמרה לך מה אמרת במשטרה, שהתעוררת בשש בבוקר. אבל כשאתה התעוררת בשש בבוקר לאן שהיא הפנתה אותך, לא אמרת במשטרה שהלכת להתפלל. אלא אתה אומר ככה: 'בשעה שש בבוקר לערך ירדתי למטה לחצר לאוטו שלי כי רציתי לנסוע להביא אוכל לילדים. לפני שירדתי פגשתי את מוסא במדרגות'."
ת. עזבתי אותו במדרגות והמשכתי."

יונס בהודעתו במשטרה חזר אף הוא על אותם דברים, שאותם שמע לדבריו מפי איסמעיל, לגבי הארוע (ת/9, 20-24):
"אח שלי אסמעיל בן 15 סיפר לי שהיום סמוך לשעה 06:00 דוד שלי מוסא דפק בדלת, רב עם אבא שלי, אבא שלי נתן
למוסא בעיטה ברגל והפיל אותו מהמדרגות, ואז מוסא הלך והביא אקדח וירה באבא שלי." (ת/9, 23-24)[24].

36. דוגמה נוספת ניתן למצוא בהתייחסותם של נסים והמתלון לסוגית מעורבותו של **סאהר אבו זאיד** בארוע.
המתלון בעדותו מסר (פ/55, 6-14; פ/56, 32-33):

**"ש. אני מפנה אותך להודעה שלך מיום 22.10.17: 'ש. מה היה עוד חוץ מהירי? ת. צעק
אני הורג אותך, סאהר הוא בן מוחמד של אח שלי הגדול, הוא עומד מאחורי מוסא'.**

ת. היה מאחורי הקיר.

ש. אמרת עומד מאחורי מוסא.

ת. אחרי שנפלתי סאהר בא ואיים עליי.

...

ת. לא יודע אבל באופן אוטומטי הגיע סאהר אלי אחר כך ורצה לזרוק עלי משתלבה (הערת בית
המשפט: אכן משתלבת). גם היה מריק עלי (יורק).

...

נאסים צעק על סאהר תוריד את המשתלבה..."

דברים דומים עולים מהודעתו של נסים (ת/10, 7-8):

"היה במקום סאהר מוחמד אבו זאיד בן דוד שלי, היה לו ביד אבן ורצה לזרוק את האבן על אבא
שלי, כשראה אותי יחד עם אחים שלי אסמעיל ויונס ליד אבא שלי סאהר הלך".

ניתן למצוא חיזוק להודעות הילדים (וכן לעדות המתלון) גם בשיחת הטלפון שבוצעה למוקד 100 על ידי **מוחמד אבו
זאיד**, אחיהם של המתלון והנאשם (ת/16). מוחמד דיווח שהתקשרו אליו ממספר חסוי והודיעו לו ששני האחים שלו
הולכים מכות בביתו של המתלון: "כן זה שמה קוראים לו אבו זאיד עלי? ... אמרו לי שתופסים אחד את השני נלחמים
אחד בשני". דיווח זה מחזק את גרסת המתלון ואת הודעות הילדים במשטרה לגבי כך, שמלבד הירי, התנהל גם מאבק
פיזי בין השניים, עובר לתקרית הירי.

37. המסקנה, אפוא, היא כי יש בחומר הראיות חיזוק כנדרש לאמרות הילדים.

עדות נאיף

38. מיד לאחר הירי, פינה **נאיף אבו זאיד** ברכבו את המתלון לבית החולים. כפי שכבר ציינתי, המתלון שוחח
במהלך הנסיעה עם מוקד 100 (ת/3). נאיף מסר שתי גרסאות שונות בנוגע לאותה שיחת טלפון. בהודעתו במשטרה
מסר כך (ת/30, 12-14):

"ת: ... בדרך הוא דבר בטלפון ואז שמעתי אותו אומר למשטרה 'שאח שלי מונור ירי בי' ואז לקחתי
ממנו את הטלפון והברתי להם איפה היה האירוע ולאן אני לוקח אותו. השוטר ביקש ממני את

עמוד 25

המספר טלפון ואת הפרטים שלי.

...
ש: האם הפצוע אמר משהו חוץ מה השם לש מונור? (שגיאות במקור)
ת: לא רק אמר למשטרה שאח שלי מונור ירי בי".

כפי שכבר צוין לעיל, הודעתו של נאיף במשטרה רלוונטית לחיזוק ואישוש אמרת ה"רס גסטה" של המתלונן למוקד 100, שבה נקב בשם הנאשם כמי שירה בו. הודעתו של נאיף במשטרה מאשרת את האמרה ומהווה ראיה מחזקת לתוכנה ולאמיתותה.

בעדותו בבית המשפט מסר נאיף גרסה אחרת (פ/299, 22-24):

"במקרה ראיתי את הבן אדם הזה ירוי ברגליים, שמו לי אותו ברכב שלי ולקחתי אותו למרכז הרפואי. תוך כדי הוא היה מדבר בטלפון עם הבן שלו, לא יודע. הוא אמר 'תגידו לאח שלי מונאר שירו בי'".

עדותו בבית המשפט סותרת חלקים מהותיים ומשמעותיים בהודעתו במשטרה. במהלך הדיון נעתרתי לבקשת ב"כ המאשימה להכריז עליו כעד עוין ולהגיש את הודעתו במשטרה מכוח **סעיף 10א לפקודת הראיות [25]**. הסנגור טען, כי התנאים הקבועים בסעיף 10א לקבלת הודעתו של נאיף במשטרה לא מתקיימים, מאחר שמתן האמרה לא הוכח.

נאיף העיד שכאשר מסר עדות במשטרה, נחקר בשפה הערבית והחוקר כתב את העדות בכתב ידו על נייר (פ/303, 30 עד פ/304, 14). הסנגור תלה את הפער בין הגרסאות שמסר נאיף בכך שתרגום העדות שהועלה למחשב היה שגוי ולא שיקף את מה שנאיף אמר. לטענת הסנגור פער זה מוביל למסקנה שאמרתו של נאיף במשטרה - לא הוכחה.

איני מקבלת את טענת הסנגור. החוקר **רס"ר זאיר דאהר** העיד בבית המשפט על חקירתו של נאיף (פ/340, 22-28; פ/341, 4-11, 17-18, 20-21):

"ש. היה כאן העד נאיף שאומר שאתה למעשה דיברת איתו בשפה הערבית וניהלת את כל החקירה בשפה הערבית ואין על כך שום מזכר או תרשומת שהדבר אכן נעשה, אלא למעשה למדנו מהעד שאתה שוחחת איתו בשפה הערבית וכתבת בשפה העברית. האם כך הם פני הדברים?"

ת. אני דובר השפה הערבית כשפת אם. אני כותב ומבין עברית כמו שפת אם. אני יכול לדבר איתו ערבית ולרשום בעברית כי אני שולט בשתי השפות. אם השיחה התנהלה בעברית או בערבית אני לא זוכר בדיוק.

...
ש. אתה לא מוודא כשאתה חוקר או מתשאל עד בשפה הערבית אם הוא יודע קרוא וכתוב עברית?"

ת. בטח שאני מוודא. תמיד אני שואל ואם יש בעיות מציפים את זה באופן מיידי ונותנים פתרון.
ש. העד העלה סיטואציה אחרת והיא שאתה יושב מולו והעלית על הכתב, בכתב ידך ולא על המחשב. אני מפנה לפרוטוקול מיום 21.5.20 עמוד 304 שורה 1

ת. אני אומר שאין סיבה שזה יקרה. אנחנו יושבים בתחנת קדמה. יש מחשב בכל תחנה, גם רואים שזה חתום ידני ואין סיבה שארשום בידני ואעלה את זה למחשב אחרי זה. אני אומר שזה לא קרה. מה שיש בדף מולי (ת/30) זו העדות שנגבתה...

... יכול להיות ששכחתי לרשום שזה מתורגם מערבית לעברית, אבל אני יכול להגיד שזו העדות ולא נכתבה עוד עדות. אם הייתה נכתבת עדות ידנית, היא הייתה נסרקת לתיק.

רס"ר זאיר דאהר חקר את נאיף בערבית, תירגם סימולטנית את דבריו לעברית לצורך תיעודם ולאחר מכן הקריא את הדברים בערבית. לא שוכנעתי כי יש פגם בהתנהלות זו, בפרט לנוכח העובדה שנאיף העיד שהוא יודע לקרוא עברית (פ/304, 14), ובוודאי שלא ניתן לומר שמתן האמרה לא הוכח, בשל כך. רס"ר דאהר שולט היטב הן בשפה הערבית והן בשפה העברית, ואין להניח כי טעה או התבלבל. אמרתו של נאיף הוכחה, אפוא.

יתר תנאי סעיף 10א לפקודת הראיות, מתקיימים אף הם - נאיף היה עד במשפט, וניתנה לצדדים הזדמנות לחקור אותו. ולבסוף, כפי שציינתי בהחלטתי בדיון, קיים פער משמעותי במספר נקודות בין מה שמסר נאיף בחקירת המשטרה לבין עדותו בבית המשפט, וזאת בנקודות הבאות: א) זהות האדם שעזמו דיבר המתלון בטלפון בדרכו לבית החולים - עם המשטרה או עם בנו; ב) האם המתלון מסר למשטרה שאחיו מנואר ירה בו, או שמא אמר לבנו שיגיד לאחיו מנואר שירו בו; ג) האם נאיף עצמו דיבר אף הוא עם המשטרה ומסר פרטים לגבי מקום הארוע ולכן הוא לוקח את המתלון, אם לאו.

התרשמתי כי עדותו של נאיף בבית המשפט אינה מהימנה ויש להעדיף את דבריו בחקירתו על פני דבריו במסגרת עדותו, זאת בהתאם לסעיף 10א(ג) לפקודת הראיות. בעדותו מסר שלא שוחח טלפונית עם המשטרה, אלא רק עם בנו של המתלון, וכי השיחה היחידה שניהל עם המשטרה הייתה במסגרת חקירתו במשטרה (פ/300, 25, 30). דברים אלה עומדים בסתירה מוחלטת לת/3 - תמלול הקלטת השיחה עם מוקד 100. בשיחת טלפון שהתקבלה במוקד 100 נציג המשטרה שוחח עם שני מודיעים: אחד מהם הזדהה כמי שירו בו (המתלון), וטען שאחיו ירה בו, והשני ("מודיע 2") הזדהה כנאיף אבו זאיד ומסר את מספר תעודת הזהות שלו (040379000). בדוח הפעולה (ת/24), המבוסס על הדיווח שהתקבל במסגרת ת/3, בפרטי המודיע נקוב השם "נאיף", ובפרטי המקרה מצוין ש"המודיע מדווח שירו באדם ועכשיו הוא מפנה אותו למרכז רפואי שרד" וכן "ת.ז מודיע - 040379000". יש במסמכים ת/3 ו-ת/24 משום חיזוק לאמרתו של נאיף בהודעתו במשטרה, והם ממלאים אחר דרישת סעיף 10א(ד) לפקודת הראיות.

עדות פאיז אבו זיאד

39. פאיז, בן דודם של הנאשם והמתלון, ניסה - בדומה לעדים האחרים - להרחיק עצמו בעדותו מהארוע, אף שהיה בזירה ממש. למרות ניסיון זה, עדותו מתיישבת עם תיאורו של המתלון לגבי מיקומו בעת הירי, וכך אמר: "אני ועלי עמדנו בחוץ בבוקר. לא כאילו בכביש, בחצר של עלי. פתאום התחיל ירי. לפי הקול של הירי היינו עומדים, הרעש הגיע מאחורה ואיך שהירי התחיל אני התחבאתי. הירי לקח בערך שניה, שתי שניות, משהו בקטנה ונגמר. אחרי שהירי נגמר הסתכלתי אחורה מעבר לכתף [מדגים], פתאום עלי יושב מאחורי על הרצפה, כאילו שנפל" [26]. המתלון בעדותו מסר דברים דומים: "פאיז בא בהתחלת הירי מההתחלה. אני לא יודע למה הוא בא, במקרה הוא בא, בגלל הירי. פאיז היה לפני הירי, וכל הירי הוא היה... פאיז עמד באמצע, ביני לבין מוסא. אני כבר זרוק ברצפה, אדם כבר קיבל ירי, מה אפשר לעשות?" [27]. משכך, וגם אם לא ניתן לשאוב מידע מעדותו של פאיז באשר לזהות היורה, הרי שיש בדבריו חיזוק לעדות המתלון באשר למיקומו בחצר בזמן הירי, מה שמחזק את מהימנות עדותו של המתלון.

גרסאות הנאשם וטענת האליבי

40. במענה לכתב האישום העלה הנאשם טענת אליבי שלפיה, בבוקר הארוע, סמוך לשעה 06:30, לאחר שהיה

במכולת השכונתית, הסיע את לילא ואחייניתו[28] לעבודה ולבית הספר, ומשם המשיך למקום עבודתו. במהלך הדיונים, בהמשך לטענת האליבי וטענותיו של הנאשם לגבי מיקומו לאורך הבוקר שבו בוצע הירי, טען הנאשם שהגיע באיחור לעבודה בעקבות "פנצ'ר" בצמיג שבמכוניתו[29].

טענות הנאשם לעניין התקר לא הועלו במענה לכתב האישום, אף שנזכרו על ידו בחקירתו באזהרה במשטרה. לא מן הנמנע כי הסיבה שבעטיה לא העלה הנאשם את סוגיית התקר כטענת אליבי טמונה בכך שכתב האישום אינו מצביע במפורש על שעת ביצוע הירי[30]. למעשה, במהלך שמיעת העדויות הבהירה ב"כ המאשימה שלגרסתה, שעת ביצוע הירי הייתה 07:10 לערך. אף על פי כן, יש לתמוה מדוע לא מסר הנאשם את העובדה כי היה לו תקר במענה לכתב האישום. אציין כי נקודה זו לא לובנה על-ידי הצדדים.

הנאשם בעדותו בבית המשפט פירט את השתלשלות התנהלותו בבוקר הארוץ כן[31]:

"קמתי בבוקר כרגיל כמו כל יום. הלכתי והבאתי אוכל לילדים וחזרתי הביתה. מסרתי את האוכל לילדים ונסעתי לעבודה... הורדתי את הילד בגן והמשכתי לעבודה, הורדתי את לילה והשני בנות... נסעתי לעבודה ביום הזה אני והאישה ולמיס ויסמין והילד והתינוק... כן. נסעו איתי באוטו. למיס ויסמין והאישה. הורדתי אותם בעבודה אחרי שהורדנו את הילד בגן וזהו... אחרי שהורדתי אותם קרה לי פנצ'ר זה מה שקרה. ביציאה מהאיזור תעשייה קרה לי פנצ'ר... עצרתי. פתחתי לתקן את הגלגל ולא מצאתי כלי. לא היה לי במקרה ג'ק ולא מפתח, אני כל הזמן נוסע עם כמה דברים בבגאז'. יכול להיות שהילדים הורידו בלי לשים לב... חיכיתי שמה עד שלא יודע כמה זמן, עצר לי מישו במקרה ועזר לי. יש לו אותו אוטו כמו שיש לי, ובגלל זה ביקשתי ממנו. אמרתי הג'ק יתאים המפתח יתאים כי יש לו אוטו אותו דבר כמו שלי. והביא לי, הביא לי ג'ק והביא לי מפתח של הגלגל והחלפתי."

יש ממש בטענת הסנגור שגרסת האליבי של הנאשם נחקרה באופן שטחי, ויש קושי מסוים בכך שהשוטרים לא בדקו את טענת האליבי כיאות.

ככלל, טענת אליבי היא טענת הגנה מיוחדת, המאפשרת לבית המשפט לקבוע ממצא פוזיטיבי, ששולל לחלוטין את האפשרות שהנאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו. בשל אופיה, ניתן לה מעמד מיוחד מההיבט הדיוני והנאשם נדרש להציגה בפתיח הדיון, ואילו מההיבט הראייתי אין הנאשם יכול להסתפק בעדותו. על מהותה של טענת האליבי נקבע בע"פ 7679/14 **זהאדה נ' מדינת ישראל** [15.8.16], פסקה 71, מפי כבוד השופט סולברג (תוך ציטוט מע"פ 6289/94 **דזנשוילי נ' מדינת ישראל** [28.4.98]):

"טענת אליבי הינה טענת הגנה מיוחדת - אין היא מסתפקת בהצבת ספק לצד עדותם של העדים המזהים את הנאשם כמי שעשה את המעשה המיוחס לו בכתב-האישום, אלא, היא מזמינה את בית-המשפט לקבוע מימצא פוזיטיבי, השולל לחלוטין את האפשרות שהנאשם הוא אותו אדם. בתור שכזו, טענת האליבי מכוונת כנגד האישום, בעוד שטענה של טעות בזיהוי מכוונת כנגד היכולת לסמוך על העדים המעידים עליו. בשל אופייה האמור, ניתן לטענת האליבי מעמד מיוחד: מן ההיבט הדיוני - הנאשם נדרש להציגה בפתיח הדיון ולאפשר לתביעה לבחון מחדש את הגשת כתב-האישום, ואילו מן ההיבט הראייתי - אין הנאשם יכול להסתפק בעדותו והוא חייב להביא ראיות התומכות בטענתו ומקימות בסיס לדחייה מוחלטת של הראיות הטוענות לנוכחותו של הנאשם בזירת העבירה. לא עומד הנאשם בחובה הראייתית האמורה - יורדת טענתו מ'גדולתה' כטענת אליבי והופכת לטענה 'רגילה' כנגד אמינותם של העדים המזהים את הנאשם."

יש לזכור כי "על-אף העובדה שטענת האליבי הינה טענת הגנה, המערער אינו נושא בנטל השכנוע לגביה, אלא בנטל עומד 28

הבאת הראיות בלבד. די אפוא בכך שישאר ספק, שמא המערער היה ב'מקום אחר' בזמן ביצוע העבירה על-מנת שייהנה מטענת האליבי, שהרי, ככלות הכול, נוכחותו של המערער במקום ביצוע העבירה נמנית עם יסודות העבירה, ונטל השכנוע בעניין זה רובץ על כתפי התביעה" (ע"פ 4297/98 **הרשטיק נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(4) 673 (2000)).

ההלכה היא, אפוא, כי על הנאשם הטוען טענת אליבי להביא ראיות המעוררות ספק סביר אם אומנם הוא היה במקום הארוע, שהרי אם לאו, ברור כי לא ביצע את המעשים המיוחסים לו. אבחן כעת אם לאור חומר הראיות המונח לפניי, הביא הנאשם ראיות מספיקות לגבי טענת האליבי. לעניין זה צריך להבחין בין שלושה: אליבי שמוכח בראיות אובייקטיביות; אליבי שלא הוכח ולא הופרך; אליבי שהופרך. אליבי שהוכח בראיות אובייקטיביות יוביל לזיכוי הנאשם. אליבי שהופרך עומד לנאשם לרועץ ויכול לשמש סיוע לראיות התביעה, מקום שזה נדרש. אליבי שלא הוכח ולא הופרך, הוא כמו כל ראיה אחרת, ובית המשפט יעניק לה משקל לפי מידת האמון שהוא מייחס לה והרלוונטיות שלה להוכחת השאלות הנתונות במחלוקת (ע"פ 7477/08 **גץ נ' מדינת ישראל** [14.11.11], פסקה 76(ו) ופסקאות 93-94, וע"פ 6217/98 **אלכס דניארוב נ' מדינת ישראל** [23.12.98]).

41. מקובלת עלי טענת הסנגור שלפיה, אף אם נאשם לא מצליח להוכיח במדויק על-ידי עדים בלתי תלויים, כי אכן היה במקום אחר, עדיין אין בכך כדי לפעול לרעתו. ואולם, קביעה אם הנאשם אכן היה בזירת העבירה או שמא, כטענתו, במקום אחר היה, נעשית, כמו כל קביעה אחרת שבעובדה, בתום שמיעת הראיות ובמסגרת הכרעת הדין. ההכרעה בשאלת האליבי תלויה בנסיבות הקונקרטיות ובעוצמת הראיות מזה ומזה, כשמכל ספק נהנה הנאשם. טענת אליבי מוצקה לכאורה תביא את בית המשפט להרהר מחדש בשאלה אם ראיות התביעה אכן מהימנות ואיתנות. מנגד אם ראיות התביעה אינן איתנות די הצורך, לעתים לא יהיה כלל צורך להכריע בטענת האליבי. יש יחסי גומלין בין עוצמתן של הראיות שבפרשת התביעה ובין הראיות המובאות לביסוס טענת האליבי. ככל שעוצמת ראיות התביעה קטנה יותר ייטה בית המשפט לקבל את הטענה, ולו מחמת הספק, כי הנאשם היה במקום אחר, ולהיפך (ע"פ 3372/11 **משה קצב נ' מדינת ישראל** [10.11.11], פסקה 185).

42. הסנגור העלה שתי טענות שונות באשר למקום הימצאו של הנאשם בין השעות 07:00 לערך ועד למועד שבו נקלט הנאשם במצלמות האבטחה של מקום עבודתו בחברת "גור הבדווים בע"מ", בשעה 08:58 (08:52)[32]. מתוך מזכר **ת/12** שערך רס"ר זאיר דאהר בנוגע לדוח האיתוראן ממקום עבודתו של הנאשם, המתייחס לגרר שאותו הפעיל בדרך כלל הנאשם, עולה כי הייתה הפעלה של מתג ההנעה ("הסוויץ") של הגרר בשעה 08:13:14 בבוקר הארוע, למשך 20 שניות, ואז כיבוי. הגרר הונע בשנית בשעה 08:54:39 (שאז גם נקלט הנאשם במצלמות האבטחה במקום). בסיכומיו חזר הסנגור מספר פעמים על האפשרות שהנאשם הוא שהניע את רכב הגרר כבר בשעה 08:13:14 (פסקאות 66, 332 לסיכומי ההגנה). לצד זאת טען הסנגור שלנאשם היה תקר בצמיג שבמכוניתו בדרכו לעבודה. בחקירת המשטרה טען הנאשם כי הגיע לעבודה בשעה 08:00, "שמונה משהו כזה", בשל כך ש"היה פנצ'ר" (**ת/1, 59** וכן **ת/1א**, עמוד 10, שורות 31-35 ועמוד 14, שורות 4-11), אלא, שצילומי האבטחה מראים שהנאשם נכנס למקום העבודה רק בשעה 08:58 (ולמעשה, תוך תיקון הסטייה של המונה במצלמה, בשעה 08:52 (**ת/11**)). נוסף על כך, ההנעה של הגרר שבוצעה 08:13:14 הסתיימה כאמור לאחר 20 שניות - **ת/12** עולה, שב-08:13:34 נכבה מתג ההנעה של הגרר, עד להנעה מחודשת בשעה 08:54:39 ותחילת נסיעה, באופן שעולה בקנה אחד עם שעת הגעתו של הנאשם למקום העבודה לפי צילומי האבטחה (**ת/11**)[33].

הנאשם בעדותו בבית המשפט לא הזכיר דבר לגבי האפשרות שהגיע לעבודה בשעה 08:00 וביצע הנעה קצרה בת 20

שניות של הגרר (מסיבה כזו או אחרת). נוסף על כך, ככל שהיה במקום העבודה כבר בשעה 08:00 והניע את הגרר בעצמו ב-08:13:14, אין זה סביר שהוא לא נצפה בשום מקום במצלמות האבטחה עד לשעה 08:58.

זאת ועוד. ההגנה בסיכומיה, בתמיכה לטענת האליבי, חזרה מספר פעמים על כך שהנאשם התקשר למעסיקו **אבו ג'אבר** והודיע לו כי יאחר לעבודה בשל תקר בצמיג (פסקאות 44, 55, 89 לסיכומי ההגנה). טענה זו לא הוכחה בראיות, ואין בעדותו של אבו ג'אבר תמיכה לטענה זו. נהפוך הוא, מחקירתו של אבו ג'אבר במשטרה עולה תמונה אחרת שלפיה, הוא זה שהתקשר לנאשם בשעה 07:12 בבוקר הירי, אך הנאשם לא ענה (**ת/17**, 34-35). כאשר הגיע הנאשם לעבודה, ובתשובה לשאלת אבו ג'אבר מדוע איחר בשעה ו-45 דקות (בערך), השיב שאיחר בגלל פנצ'ר (**ת/17**, 27-28).

43. לצד הדברים האמורים, יצוין, כי יש טעם של ממש בטענת ב"כ המאשימה שלפיה אין בטענות האליבי של הנאשם, הן זו המתייחסת להסעת אשתו ואחייניותיו למקום עבודתו, הן זו המתייחסת לתקר בצמיג, כדי לשלול את מעורבותו באירוע מושא כתב האישום. מועד יציאת הנאשם מהבית ומסלול נסיעתו יכלו לאפשר את חזרתו של הנאשם לביתו של המתלונן לשם ביצוע הירי, והגעתו לעבודה בשעה 08:52, אף בהנחה שלנאשם היה תקר בצמיג בבוקר הירי. יש להביא בחשבון שמשך זמן הנסיעה מהמקום שבו טען הנאשם שעצר את רכבו לצורך תיקון התקר בצמיג (היציאה מפארק אפק) [34] ועד למקום עבודתו סמוך לכפר קאסם, בכביש 5[35], הוא כ-10 דקות [36]. לפיכך, אף אם לוקחים בחשבון את פרק הזמן שחלף מאז שהוריד את לילא והאחייניות בעבודה (לפני השעה 07:00), ועד למועד שבו הגיע לעבודה (פרק זמן של כמעט שתיים), היה לנאשם די זמן והותר להגיע למקום האירוע ולבצע את מעשה הירי בסביבות 07:10, לצאת לכיוון כפר קאסם, לתקן תקר בצמיג ולהגיע למקום העבודה בשעה 08:52.

לעניין זה אימתה ב"כ המאשימה את הנאשם עם מרחקי הנסיעה ומשך הנסיעה שבין המקומות שבהם היה בבוקר האירוע [37]:

"ש. אני אומרת לך שפרק זמן הנסיעה מזירת האירוע למקום העבודה של לילה הוא 7.5 דקות, כך לפי ת/21.

ת. אני לא יודע. בוא נגיד שזה כן. אני לא יודע, לא מדדתי, אף פעם לא מדדתי.

...
ש. איך יכול להיות שאדם שזו העבודה שלו, זו הפרקטיקה שלו מהבוקר עד הערב כל חייו. נוסע שלוש שנים לאותו מקום כל יום לא יודע להגיד כמה זמן לוקח לו להגיע לשם?
ת. אני קודם אמרתי לך, זה יכול להיות עשר דקות. אני לא יודע על איזה מהירות הוא [38] נסע."

ב"כ המאשימה הוסיפה לעמת את הנאשם עם זמני הנסיעה [39], במטרה להראות שיכול היה להספיק להסיע את לילא ואחייניותיו לעבודה ואף לתקן את התקר בצמיג, ועדיין להספיק לחזור לביתו של המתלונן, לבצע את הירי ולהגיע לעבודה. כל זה בפרק זמן של כשעתיים ורבע [40]:

"ש. כמה זמן לוקח לך להחליף פנצ'ר?
ת. כמה זמן לקח לי?"

ש. לא, כמה זמן לוקח לך בדרך כלל?

ת. לוקח לי בסביבות אולי חצי שעה. להערת בית המשפט שאפילו לו לוקח פחות זמן להחליף פנצ'ר, אני אומר שאני אומר בערך.

ש. אתה עכשיו אמרת אני עוצר הרבה בכביש ומחליף פנצ'ר לבחורות.

ת. יום אחד עצרתי לאכול בהרצליה ומישהי באה ואמרה לי תחליף לי פנצ'ר.

...

ש. באותו יום, אם אנחנו מבינים מהחקירה שלך שיצאת מהבית בשש וחצי, אני אומרת לך שבמסלול הבוקר שלך שהיה כמו כל בוקר, קצר. יוצאים מכפר קאסם עם האישה והאחינית, שמים אותן בעבודה בפארק אפק וחוזר חזרה לכפר קאסם לכיוון העבודה שלך.

ת. לא הבנתי, מה?

ש. בבוקר האירוע יצאת מהבית בשש וחצי?

ת. כן.

ש. שמת את האישה והבנות במקום העבודה שלהן?

עו"ד טל: קודם הוא שם את הילד בגן.

ש. ומשם נסעת לעבודה שלך. כמה זמן לוקחת מהבית שלך לגן?

ת. גם לא יודע. אולי חמש דקות.

...

ש. ומשם נסעת לעבודה שלה.

ת. נכון.

ש. אם היא צריכה להגיע עד רבע לשבע זה מסתדר אם יצאתם בשש וחצי. וגם אמרת שהורדת את שלושת (הטעות במקור) באותו מקום. נכון?

ת. כן.

ש. והשעה מוקדמת, ואתה מתניע את הגרר בשעה 08:54.

ת. אבל היה לי פנצ'ר בדרך.

ש. אתה אמרת שלכל היותר לוקח לטפל בפנצ'ר חצי שעה. אז אם הורדת אותה רבע לשבע והיה לך פנצ'ר חצי שעה, בוא נדבר על 07:15, לחזור חזרה לכפר קאסם זה דקות ספורות.

איך הגענו ל- 8:54?

ת. אמרתי לך שלא היו לי כלים."

מועד הגעתו המאוחר של הנאשם למקום עבודתו בבוקר שבו בוצע הירי, מתיישב עם ציר הזמן הנטען על ידי המאשימה, ומתאים לתיאור העובדות בכתב האישום. לכך יש להוסיף, כי אף שנמצא ברכבו של הנאשם צמיג "מפונצ'ר" [ת/15], לא די בכך כדי לסתור או לשלול את המסקנה העולה מיתר הראיות. אין לדעת מתי והיכן בדיוק התרחש התקר, מה גם שמחקירת הנאשם ביום 23.10.17, חמישה ימים לאחר האירוע, התברר שטרם תיקן את התקר שבצמיג[41] וייתכן שהתקר התרחש כבר ימים קודם ליום האירוע.

44. חקירותיו של הנאשם במשטרה ועדותו בבית המשפט רוויות סתירות אף הן, ואין מתיישבות עם יתר הראיות שהובאו. בחקירתו הראשונה במשטרה טען הנאשם כי לא פגש את המתלונן באותו בוקר, וכי הפעם האחרונה שראה אותו הייתה יומיים קודם ליום אירוע הירי (ת/1א, עמוד 19, 11). בהמשך אותה חקירה סיפר שבבוקר האירוע המתלונן קילל את אשתו (ת/1א, עמוד 19, 35) והוא שמע על כך ממנה כשהיה בעבודה (ת/1א, עמוד 19, 35-36). גרסה זו אינה מתיישבת עם דברים אחרים שאמר באותה חקירה. כשנשאל: "מה עשית כשאתך אמרה לך שעלי קילל אותה?"[42] השיב: "לא עשיתי כלום. לקחתי את הילד אפילו לצד השני. לא עברתי מליד הבית. לקחתי את הילד לגן"[43]. בהמשך הדברים עומת עם הטענה שהלך לביתו של המתלונן כדי לריב איתו[44]:

"חוקר מס' 3: אני אומר לך שלאחר שאתך.

עמוד 31

נחקר מוסא אבו זאיד: מה זה?

חוקר מס' 3: שלאחר שאשתך אמרה לך.

נחקר מוסא אבו זאיד: נו.

חוקר מס' 3: שעלי קילל אותה, אתה הלכת לביתו של עלי בכדי לריב איתו. תגובתך?

נחקר מוסא אבו זאיד: לא, לא רבתי איתו. אני תמיד (מילים לא ברורות).

...

חוקר מס' 1: היום שהוא קילל את האישה שלך.

נחקר מוסא אבו זאיד: כן.

חוקר מס' 1: לא דיברת איתו? לא פנית אליו?

נחקר מוסא אבו זאיד: לא...

חוקר מס' 1: למה?

נחקר מוסא אבו זאיד: לא דיברתי איתו."

במענה לשאלות החוקרים, לא אמר הנאשם שכלל לא ראה את הנאשם באותו יום (כפי שניתן היה לצפות שיעשה לנוכח טענתו הקודמת), ולא השיב כי הסיבה שלא רב עם המתלון היא שכלל לא ראה אותו.

יתרה מכך, הסנגור לא הצליח לסתור את הראיות המצביעות על כך שהמתלון והנאשם נפגשו בבוקר אַרְוֶע הירי, עוד קודם לַאַרְוֶע הירי. הסנגור עימת את המתלון לגבי המפגש באותו בוקר, והמתלון שב וחזר על הגרסה שלפיה, קודם לירי נפגשו המתלון והנאשם על המדרגות (פ/60, 23-34):

"ש. אתה יודע שאח שלך התקשר למשטרה ואמר שהאחים שלך הולכים מכות?

ת. בזמן שירו עלי? סימן שמוחמד הזמין את המשטרה.

ש. אמרת שאתה פגשת את מוסא במדרגות.

ת. בזמן שהלכתי להביא את האוכל ועברתי שם.

ש. אתה גם נחקרת על זה שתקפת אותו.

ת. אני לא תקפתי. נחקרתי אבל לא תקפתי.

ש. כשאתה עברת מה אמרת לו?

ת. כלום. הוא שאל על כסף.

ש. אתה אומר כלום ואז משלים משהו על כסף. מה אמרת לו?

ת. אמרתי לו שלא לקחתי כלום.

ש. כמה זמן הייתה השיחה?

ת. אני כבר עובר. מה זה? שנייה שתי מילים."

45. טענתו של הנאשם בחקירתו כי לא פגש את המתלון אף אינה מתיישבת עם הודעותיה של **לילא, אשת הנאשם**, שמסרה כי היא והנאשם ראו את המתלון בבוקר הירי (**ת/22**, 18-20): "היום בבוקר בשעה 06:20 בערך הלכתי לזרוק זבל בפחים בקצה של הרחוב ואז הוא (הכוונה למתלון, מ.ב.נ.) אומר לי 'הילד שלך הלכת לחבלה והזדיינת עם מישהו והבאת אותו' גם בעלי שמע את זה. אבל הוא לא ענה לו". דבריה של לילא מתועדים גם בדוח הפעולה של **רס"ר אורן אלבוז**[45], שציין כי לשאלתו האם היא סיפרה לבעלה על אודות הגידופים של המתלון כלפיה, השיבה כי המתלון צעק לה את הדברים מול הפנים של בעלה, שהיה ברחוב.

בהודעתה השנייה במשטרה מיום 25.10.17 (**ת/23**) חזרה לילא על הדברים:

"ש. את אמרת ש'בעלי שמע את זה הוא לא ענה לו'.

ש. מה הכוונה שלך במשפט הזה?

ת. אני מזדיינת, ועלי אמר את זה ילד שלך לא מאח שלי.

ש. בעלך שמע את זה?

ת. שמע אותו ולא אמר לו כלום הלך לעבוד.

ש. מתי זה קרה איזה שעה

ת. 06:00 בבוקר 18.10.2017."

46. נוסף על כך, יש סתירות רבות בין גרסאותיה של לילא ובין גרסאות הנאשם לגבי התקשורת ביניהם באותו יום. הנאשם בהודעתו אמר שלילא התקשרה אליו כשהיה בעבודה וסיפרה לו שעלי קילל אותה והוא השיב לה "אני בעבודה" (ת/א1, עמוד 19, 35-36). בעדותו מסר גרסה שונה שלפיה, היא סיפרה לו על המפגש בינה ובין המתלונן כשהיו ברכב יחד, אחרי שהורידו את הילד בגן (פ/330, 25-26). עם זאת, לילא בהודעתה שניתנה ביום הארוע בשעה 09:24, לשוטר בזירת הארוע, ציינה שלא הייתה בקשר עם הנאשם מאז שנפרדו בבוקר (ת/22, 12-13).

47. טענה נוספת שלא נמצאו לה תימוכין, ואף נסתרה בראיות, היא טענתו של הנאשם לגבי מכשיר הטלפון: בהודעתו טען כי מזה מספר ימים הוא בלי טלפון. הוא מסר שהוא מתקשר מהטלפון שמותקן אצלו בדיבורית שברכב העבודה (ת/א1, עמוד 15, 13-40; עמוד 16, 1-12) וכי יש לו "טלפון קטן" שאינו יודע איפה הוא (ת/א1, עמוד 15, 13-40; עמוד 16, 1-12). טענה זו אינה מתיישבת עם טענתו שלפיה התקשר באותו בוקר למעסיקו אבו ג'אבר, והודיע לו כי הוא מאחר בעקבות פנצ'ר (פ/327, 24). ככל שהיה בלי הטלפון הקטן, כפי שטען, וגם בלי הטלפון שנמצא בגרר, עולה תהייה כיצד יצר קשר עם אבו ג'אבר להודיע לו על האיחור. עוד יצוין, כפי שציינתי לעיל, כי אבו ג'אבר סתר את הטענה האמורה בחקירתו, כשבמענה לשאלות החוקרים השיב כי הוא התקשר לנאשם בשעה 07:12 בבוקר הירי, אך הנאשם לא ענה (ת/17, 34-35).

48. טענת הנאשם בחקירתו כי לא שמע על הירי אלא רק לאחר השעה 10:00 (פ/334, 27-30) אינה סבירה אף היא, ואינה מתיישבת עם יתר הדברים שאמר הנאשם בחקירתו, ועם ראיות נוספות, כפי שפורט ויפורט להלן.

49. הודעותיה של **לילא אבו זאיד**, אשת הנאשם, הוגשו, לאחר ליבון ומחלוקת שנפתרה[46], חלף חקירה ראשית, ובכפוף לחקירה נגדית[47]. גם היא סתרה עצמה, סתרה את הנאשם ומסרה גרסאות שאינן סבירות: לילא מסרה בהודעתה לשוטר שבשעה 07:28 התקשרה אליה אחותה לינה ועדכנה אותה על הירי[48]. לעומת זאת בעדותה בבית המשפט מסרה כי החוקר לא רשם נכון את דבריה ואחותו של מוסא, ט'אונה אבו זאיד, היא שהתקשרה אליה ועדכנה אותה על הירי[49].

הנאשם העיד כי לילא היא שמסרה לו על אודות ארוע הירי. בשעה 09:24 כאשר נרשמה הודעתה, לילא טענה שנכון לאותה שעה לא דיברה עם בעלה[50]. אומנם, גרסאותיהם של הנאשם ושל לילא, שלפיהן עד שלילא נחקרה על-ידי השוטר (בשעה 09:24) לא עדכנה את הנאשם על אודות הירי, עולות בקנה אחד זו עם זו בעניין זה, אך לטעמי הן אינן סבירות והסתירות בגרסאותיה של לילא מקשות לתת אמון בדבריה. לילא טענה שעודכנה על-ידי אחותה (או אחותו של הנאשם) כבר בשעה 07:28 על ארוע הירי. אילו היה הדבר נכון, הייתכן שלא דיווחה לבעלה במשך שעותיים על ארוע כה חריג של ירי באחיו? לילא העידה באזני השוטר כי חזרה מעבודתה הביתה עם היוודע דבר הירי, "כי קרה משהו

במשפחה" [51]. לא סביר לטעמי שהאָרע היה משמעותי דיו עד שיצדיק חזרה מהעבודה באמצע היום, אך לא שיחת טלפון לבעלה, אחיו של המתלונן. יתרה מכך, הדברים אינם מתיישבים עם טענת הנאשם בחקירתו כי לילא התקשרה אליו בזמן שהיה בעבודה וסיפרה לו שהמתלונן קילל אותה. מן הסתם, אם הייתה שיחה, הדבר הבולט בה היה הירי, ולא דווקא (או לא רק) הקללות. לא זו אף זו: מדוח הפעולה של **רס"ר אורן אלבז** [52] עולה כי אחרי שלילא ציינה באזניו שהנאשם לא יצר עימה קשר מאז שיצא לעבודה, הנאשם התקשר אליה בנוכחותו, והוא (אלבז) הורה לה להגיד לנאשם שיבוא לחקירה. דיווח זה, שלפיו הנאשם התקשר ללילא, סותר את דבריהם שהיא זו שהתקשרה אליו. נוסף על כך: אם, כטענת השניים, זה היה הקשר הראשון ביניהם לאחר אָרוע הירי, ניתן היה לצפות שלילא תגיד לנאשם ראשית לכל שירו באחיו. אילו כך היה, השוטר אלבז היה מציין זאת בדוח הפעולה. תחת זאת, לילא טוענת שבשיחה זו דיווחה לנאשם על הקללות שהשמיע לעברה המתלונן באותו בוקר. הדברים נטולי הגיון, סותרים דברים אחרים שמסרו הנאשם ולילא בחקירות או העדויות השונות (כפי שכבר פירטתי) ואף אינם עולים בקנה אחד עם דוח הפעולה של אלבז, שלפיו כל שאמרה לילא לנאשם הוא שעליו להגיע לחקירה, ולדבריה הנאשם השיב לה שכעת הוא בחיפה והוא יגיע לאחר מכן.

50. לאור כל האמור, גרסת הנאשם הותירה רושם בלתי מהימן באשר לאָרע'י יום הירי. נוסף על כך, אני סבורה שטענת האליבי שהעלה הנאשם דחוקה ביותר. גרסת האליבי לא משתלבת עם יתר הראיות בתיק. ראיה נסיבתית נוספת, המחלישה את טענת האליבי של הנאשם היא שיחת הטלפון שביצע **מחמד אבו זאיד**, אחיהם של המתלונן והנאשם, למוקד 100 (ת/16). במסגרת אותה שיחה דיווח מחמד על "מלחמה שמה בשכונת הבדואים... אמרו לי שתופסים אחד את השני נלחמים אחד בשני... הולכים מכות בדיוק... זה קוראים לו זאיד עלי... אני מכיר אותם זה אחים שלי". דיווח זה מעלה את האפשרות כי מדובר על מאבק בין המתלונן ובין הנאשם והוא מחזק את עדות המתלונן וכן את הודעות הילדים בדבר מאבק שנמשך מעבר לירי.

51. ראויה להתייחסות אמרה נוספת של אשת הנאשם, **לילא**, שאותה ציטט **רס"ר אלעד רצאבי** בדוח הפעולה שרשם לאחר שהיה בזירה. לפי הדוח, הוא נכח ביחד עם **רס"ר אורן אלבז** שעה שזה האחרון גבה את עדותה של לילא, ו"ניתן להבין מדבריה ש'הגיעו מים עד נפש' והם כבר לא היו יכולים לסבול [את התנהגות המתלונן - מ.ב.נ.]. היא חזרה על דבריה אלה בטון גבוה וכועס מס' פעמים ובסיום אמרה, 'מה אתה רוצה, אם משהו היה עושה ככה לאשתך כל הזמן, לא היית עושה ככה?' [53]. רצאבי נשאל על משפט זה בחקירתו הנגדית [54]. הוא ציין בדוח הפעולה כי הקליט חלק מההודעה של לילא והבהיר בעדותו בבית המשפט, כי ההקלטה לא הייתה רציפה והוא גם לא נכח במהלך גביית כל העדות [55]. אציין כי המשפט הנ"ל לא מופיע בטופס ההודעה שרשם אלבז (ת/22), אלא רק שלילא אמרה בסוף הודעתה "נראה לך אכפת לי ממנו? אינשאללה ימות" [56]. ההקלטה המוזכרת על-ידי רצאבי לא הוגשה כראיה. עם זאת, הדברים מופיעים בהודעתה השנייה של לילא, מיום 25.10.17. החוקר שאל את לילא לפרש המשפט הנ"ל שאותו אמרה לשוטר. בתשובתה **לא הכחישה כי אמרה את הדברים**, אלא הסבירה: "לא היה לי כוונה ירי או דבר כזה. פשוט עלי עושה לכולם כך מקלל ומאיים עליהם בהריגה" [57]. אזכיר, כי הודעותיה של לילא לחוקרים הוגשו בהסכמה, חלף עדות ראשית ובכפוף לחקירה נגדית, ולילא לא נשאלה דבר על האמרה הנ"ל בחקירתה הנגדית. היא נשאלה רק לגבי אמרתה בהודעה הראשונה: "נראה לך אכפת לי ממנו? אינשאללה ימות", והסבירה שהמתלונן "תמיד רב אותנו, תמיד מקלל אותנו. תמיד מדבר איתנו לא יפה, זה לא חדש עליי. בגלל זה אני לא מעניין אותי הוא. הבנת למה?" [58]. לטעמי, משקלו של ההסבר הרפה שמסרה לילא בחקירתה כעבור שבוע - נמוך, ולו מהטעם שבמקרה דן עלי לא איים עליה (או על הנאשם) בהריגה, ולמעשה - לא איים כלל, אלא ייחס לה מופקרות מינית, ואין בדבריה כל הסבר לביטוי שאמרה "אם משהו היה עושה ככה לאשתך כל הזמן, לא היית עושה ככה?". לטעמי ניתן לראות בדבריה של לילא חיזוק

לכך שהיא ידעה שבעלה, הנאשם, ירה על המתלונן, וכי לדעתה הוא עשה כן בתגובה לקללות שהשמיע כלפיה המתלונן, באותו בוקר, לא בפעם הראשונה, והפעם - לאוזני הנאשם.

ממצאי אבק השריפה

52. על ידיו של הנאשם נמצאו שבעה שרידי חלקיקי ירי (ת/29). ממצא זה מהווה ראיה נסיבתית לעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. מומחית מז"פ, **רפ"ק אסנת ישראלזון אזולאי**, שמסרה את חוות הדעת לעניין אותם ממצאים, העידה כי שבעה שרידים הם ממצא שאין להקל בו ראש והדגישה כי שבעה שרידים זה לא מעט (פ/293, 18-22):

"שבעה חלקיקים שניתן להגדיר כשרידי ירי זה לא הרבה מאוד, אבל זה לא מעט. בשביל לסבר את האוזן, ב-70% מהמקרים, מעל 700 תיקים שנבדקו עד 2019, יש עד שני שרידי ירי. פה יש שבעה. זה לא מעט, אבל ב-70% מהמקרים אנו מוצאים פחות משלושה. אני יכולה לומר שב-15% או ב-14% מהתיקים אנו מוצאים בין 3-10 חלקיקים, ומעל 10 חלקיקים במה שנותר..."

מחוות דעתה של מומחית המז"פ עולה כי יש שלוש אפשרויות להסביר את הימצאות שרידי הירי האמורים על ידיו של הנאשם:

א. הנאשם ירה בנשק חם ובתחמושת, בזמן שקדם לאיסוף המדגמים ממנו;

ב. הנאשם היה סמוך לאדם אחר, או אנשים אחרים, בעת שירו בנשק חם ובתחמושת, בזמן שקדם לאיסוף המדגמים ממנו;

ג. הנאשם בא במגע עם אדם או חפץ, כדוגמת כלי נשק, שהיו מזוהמים בשרידי ירי של תחמושת, בזמן שקדם לאיסוף המדגמים ממנו.

הסנגור העלה סברה כי ממצאי הירי הם תוצר של "העברה משנית", במובן זה שמקורם בכלי נשק של משרד הביטחון, שאיתם בא הנאשם במגע במסגרת עבודתו כנהג גרר. הסנגור טען כי הנאשם בעבודתו נדרש, לא פעם, להיכנס אל כלי רכב שבהם הובלו כלי נשק או תחמושת. ודוק: אין טענה כי הנאשם נגע בעצמו בכלי נשק, אלא שנגע בכלי הרכב שבו הועברו כלי נשק ותחמושת. לפיכך, טוענת ההגנה, חלקיקי ירי שנמצאו בבדיקת המז"פ נובעים ממקור מזהם אחר, ולא בפעולה של החזקת נשק וירי על ידי הנאשם.

סברה זו של הסנגור (שהועלתה על-ידי הנאשם בבית המשפט כהסבר להימצאות שרידי ירי על ידיו רק כאפשרות שניה או שלישית, לאחר שהאפשרויות הראשונות שהציע היו שנגע במסמרי חלודה, או בחגורות שעיון הוא רותם כלי רכב לגרר[59]) עורערה בצורה משמעותית בעדותה של מומחית המז"פ, שהעידה כי העברת שרידי ירי, באופן שטענה ההגנה, היא העברה "שלישונית" ולא "העברה משנית", וכי אפילו "העברה משנית" היא העברה לא יעילה:

"אם ישב אדם מזוהם הוא העביר לרכב ומהרכב לנאשם, זו העברה שלישונית. מדובר בהעברה לא יעילה, משהו כמו 30% מהשרידים יעברו אחד לשני. אני לא יודעת מתי הוא נהג בגרר, כמות כזו של שרידי ירי, אם הוא העביר את הגרר דקות אחדות לפני שנתפס ונגע בזה, אולי. לא הגיוני, אבל אולי. אם העברת הרכב נעשתה יום קודם, זה לא קשור..."[60]

...

במחקרים שנעשו ונדגמו בהם ניידות משטרה ורכבים שמובילים עצורים נמצאו שרידי ירי ספורים. ייתכן, אם הוא באמת נגע בנשקים או בחפץ מאוד מזהם, שיעברו אליו שרידי ירי. מה שאמרת שהעברה משנית היא לא יעילה. אינני יודעת מה החפץ שבו נגע וכמה מזהם הוא היה, אבל כשאמרת שזה פחות הגיוני, אמרת שאם הוא לא נגע ברכב או באותו חפץ בסמוך למעצר זה פחות הגיוני. ציינתי שזו העברה שלישונית, כלומר הרכב הוא כבר העברה שנייה, ומהרכב לחשוד זו העברה שלישונית[61]. (ההדגשה הוספה)

כפי שצינתי לעיל, הנאשם כלל לא העלה את הטענה שאותה העלה הסנגור כהסבר להימצאות שרידי הירי על ידיו. לדבריו, הוא לא עומת במשטרה עם ממצאי בדיקת שרידי הירי, ובבית המשפט ההסבר שהציע היה כדלקמן:

"אני לא יודע מאיפה הדבר הזה בא ואיך זה הגיע אליי. יכול להיות שנגעתי במשהו. שנגעתי במסמרי חלודה, החגורות שאני תופס אותם אני כל רכב תופס בארבע חגורות. יכול להיות שיש עליהם משהו דומה לזה. הרכבים שאני עולה בהם, יכול להיות שיש להם דבר כזה.

ש. מה זאת אומרת, תסביר לבית המשפט.

ת. זה רכבים משטריים, רכבים מצה"ל. יכול להיות שנדבק עליהם. אני הרבה פעמים מצאתי בחברת פרי ירוחם כדורים של רובים, מצאתי ערימות ככה של כדורים במגירות. מצאתי גם את הדבר ששמים בו את הכדורים, מעל חמש פעמים מצאתי. והחזרתי לפרי ירוחם."

עוד דיבר הנאשם בעדותו בבית המשפט על "ריח שנדבק", על כלי רכב שסגורים חודש וכדורים או תחמושת נמצאים בהם, וכן סיפר:

"האבק הזה. יום אחד השכרנו אוטו, אני אגיד לך מה, יום אחד השכרנו אוטו, בעל הבית, התקלקל היה לו ג'יפ ישן והתקלקל. הוא השכיר אוטו מחברת פרי ירוחם, החברה הזו, אחרי שהאוטו אצלו שבועיים, היינו בשטחים... נכנסו לשטחים, אכלנו שתינו, יצאנו בלילה. אחר כך הגענו למחסום. הביאו את הכלבים וביציאה בלילה במחסום עצרו אותנו, הביאו את הכלבים לבדוק, פתאום הכלבים משתוללים והמכונות משתוללות. הבטחון אומר לנו אתם מעוכבים. לקחו את האוטו לפירוק. שאלנו מה קרה, יש מקום ליד המחסום שלוקחים את האוטו אם חושדים בו, זה בדיקה כללית, בדיקה רצינית. ניסינו להבין מה קרה, אומרים לנו היה באוטו הזה נשק. האוטו הזה שבועיים אצלו, שבועיים אצל עדל ולא יום. זו עובדה שהשתגעו כי חשבו שהחזקנו נשק באוטו. אאיד היה בצבא. הוא כנראה ידע, אמר להם אנשים שהאוטו מחברה בטחונית. אתם מריחים נשק חושבים שהיה באוטו נשק זה לא נכון. האוטו אנחנו השכרנו מחברה בטחונית"[62].

ברור מעדותה של מומחית המז"פ, שתרחיש כמו זה שתואר על-ידי הנאשם אינו יכול להסביר את הימצאות שרידי הירי על ידיו. היא העידה כאמור במפורש: "אני לא יודעת מתי הוא נהג בגרר, כמות כזו של שרידי ירי, אם הוא העביר את הגרר דקות אחדות לפני שנתפס ונגע בזה, אולי. לא הגיוני, אבל אולי. אם העברת הרכב נעשתה יום קודם, זה לא קשור".

לכל האמור יש להוסיף, כי אפילו היה בגרסת הנאשם משום הסבר אפשרי להימצאות שרידי הירי על ידיו, הרי שהוא לא הציג כל ראיה אחרת מלבד עדותו, שיש בה כדי לבסס מבחינה עובדתית את האפשרות ששרידי הירי מקורם בהעברה משנית (או שלישונית) מכלי רכב שאותם גרר.

אציין כי מומחית המז"פ גם שללה אפשרות אחרת לזיהום הדגימה[63] והדגישה כי ממצאי שרידי הירי שנמצאו על גבי ידיו של הנאשם הם תוצר של פיצוץ פיקה בזמן ירי, ואינם נוצרים במגע עם ברזל או תחמושת[64].

הקשר בין המתלון והנאשם - מניע

53. עדויות רבות נשמעו במהלך המשפט בנוגע ליחסים שבין המתלון והנאשם, והאפשרות כי יחסים אלו היוו את הרקע והמניע למעשים המיוחסים לנאשם בכתב האישום.

המניע אינו יסוד מיסודות העבירה, ואין הוא תנאי להרשעה. כפי שנקבע לא אחת: "אי-הוכחתו של מניע שעמד מאחורי הירי במתלון אינה מעלה ואינה מורידה לאחר שהוכח, מעבר לספק סביר, כי המערער - בעצמו או בצוותא חדא עם שותפו לדבר עבירה - ירה מאקדח לכיוון המתלון וגרם לחדירת רסיסי הירי לתוך רגלו. מניע אינו מהווה חלק מיסודות העבירות בהן עסקין והמדינה אינה נדרשת להוכיח את קיומו" (ע"פ 9306/20 מארון ברגות נ' מדינת ישראל [29.4.21], פסקה 15, מפי כבוד השופט שטיין). עם זאת, לקיומו או היעדרו של מניע עשוי להיות משקל ראייתי. המניע עשוי לשמש כראיה נסיבתית.

בנסיבות העניין ולאחר בחינת הראיות בתיק, ניתן להצביע על התנהלותו של המתלון מול הנאשם ואשתו כמניע למעשים המיוחסים לנאשם: הנאשם ואשתו, הן בהודעותיהם והן בעדותם סיפרו על מערכת יחסים עכורה, ועל התנהגות פוגענית וכוחנית של המתלון כלפיהם. על הקשר האפשרי בין התנהלות זו של המתלון למעשיו הנטענים של הנאשם אפשר ללמוד, כפי שכבר ציינתי לעיל בפסקה 51, מהודעתה השנייה של לילא, מיום 25.10.17. באותה חקירה נשאלה לילא על ידי החוקר לפשר דברים שאמרה באוזני **אלעד רצאבי** (כעולה מדוח הפעולה ת/26) ביום הארוע 18.10.17 (ת/23):

"ש. את אמרת לשוטט 'מה אתה רוצה אם מישהו היה עושה כך לשאתך [טעות במקור] כל הזמן לא הייתה [טעות במקור] עושה כך' מה הכוונה שלך 'אם מישהו היה עושה כך'?"
ת: עלי תמיד עושה לו בעיות, הוא תמיד מקלל אותי ואם כל גבר, שעושים כך לאשתו.
ש. מה כוונה 'היה עושה כך'?"
ת: לא היה לי כוונה ירי אני דבר כזה פשוט עלי עושה לכולם כך מקלל ומאיים עליהם בהריגה.
ש. את אמרת 'שבעלי שמע את זה הוא לא ענה לו'. מה הכוונה שלך במשפט הזה?"
ת: אני ממדיינת ועלי אמר את זה יודע שילד לא מאח שלו
ש: בעלך שמע את זה?"
ת: שמע את זה ולא אמר לו כלום הלך לעבוד
ש: מתי זה קרה איזה שעה.
ת: 06:00 בבוקר 18.10.2017.
ש: אחרי זה מה קרה?"
ת: בעלי הביא אוכל לילדים ונתן לי אוכל לא ירד מהרכב לקח את הילד לגן אני והוא ואז לקח אותי לעבודה".

נוסף על כך, מהודעות המתלון וכן מהודעות הילדים ומעדותיהם עולה, כי בין המתלון ובין הנאשם היה סכסוך כספי. מהראיות עולה כי במפגש בין המתלון והנאשם בבוקר, עוד לפני הירי, התגלע ויכוח לגבי חוב כספי של המתלון לנאשם (פ/36 4-7):

"מוסא בא לשאול על כסף, אם לקחתי. אמרתי לו שלא לקחתי ואמרתי לו את זה לפני חודש ואני מוכן להישבע לך על זה והוא אמר שהוא לא רוצה. שאלתי אותו אם הוא מוכן להישבע שלקחתי את הכסף והוא לא רצה. אמרתי לו שלא לקחתי את הכסף. הוא אמר אתם גנבים ואמר כל מיני קללות. אחרי חצי שעה הוא בא לירות עלי".

מכאן, ואף שכאמור - הדבר אינו נדרש, דומה כי ניתן למצוא מספר סיבות ביחסי הנאשם והמתלון שיכלו לשמש מניע ובסיס לרצונו של הנאשם לפגוע במתלון.

מחדלי חקירה

54. הסנגור טען למחדלי החקירה של המשטרה. לדבריו, יש מספר פעולות בסיסיות ביותר שהמשטרה לא ביצעה, שהיעדרן פגם קשות בחקירה. מעדויות השוטרים אכן עולה תמונה שמצביעה על פגמים מסוימים באופן ניהול החקירה וכן על תיעוד לא מסודר של פעולות החקירה שבוצעו. כך, למשל, אישר רס"ר זאיר דאהר כי המזכרים בתיק החקירה דלים במידע[65]; כך גם אישר כי סוגיית הנעת רכב הגרר (רכב העבודה) של הנאשם בשעה 08:13, ובכלל זה בירור זהותו של מי שהניע את הרכב, לא נבדקו. כך גם טענותיו של הנאשם לעניין התקר בצמיג (נקודה שיכולה הייתה לכאורה לחזק את טענת האליבי של הנאשם), לא נבדקו[66]. נוסף על כך, התברר שלא נבדקו כיווני חקירה נוספים (טענה בדבר סכסוכים נוספים שהיו למתלון, שכללו, על פי הנטען, אָרוע ירי עם דודו של הנאשם, שחאדה; היקף הסכסוכים במשפחה וכו')[67].

55. עם זאת, אני סבורה שאין בפגמים אלו כדי להביא לזיכויו של הנאשם. בעניין זה, חזר בית המשפט העליון אינספור פעמים על כך ש"אם נסכם, 'נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות אותם מעורר הנאשם'. במילים אחרות: בהינתן מחדלי חקירה, מידת פגיעתם ביכולת הנאשם להתגונן מפני הראיות נגדו נגזרת מההסתברות להיתכנותם של הסברים סבירים אחרים לראיות, מלבד התזה המפלילה, כשעל הסתברות זו מבוססת ההכרעה בשאלת הספק הסביר" (ע"פ 4039/19 נחמני נ' מדינת ישראל [17.3.21], פסקה 82). עוד נקבע כי יש לפעול בשני שלבים:

"בהינתן תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו של נאשם, הרי שאין בקיומם של מחדלי חקירה, כשלעצמם, כדי להביא לזיכויו של הנאשם. בחינת טענות הנוגעות למחדלי חקירה תעשה בשני שלבים: תחילה יש לבחון האם מדובר כלל במחדל חקירה. רק אם המענה לשאלה הראשונה הוא בחיוב, יש לבחון את השאלה, האם בשל מחדלי החקירה הנטענים, נפגעה יכולתו של הנאשם להתמודד כראוי עם חומר הראיות אשר עמד נגדו, עד כי קיים חשש ממשי כי הגנתו קופחה, כמו גם זכותו להליך הוגן. בחינה זו נעשית, תוך שקלול המחדלים הנטענים אל מול התשתית הראייתית שהונחה בפני הערכאה הדיונית..."

(ע"פ 5633/12 און ניימן נ' מדינת ישראל [10.7.13]).

וכן:

"על פי אמת מידה זו, על בית המשפט להכריע מה המשקל שיש לתת למחדל לא רק כשהוא עומד לעצמו, אלא גם בראיית מכלול הראיות... העדרה של ראיה, שמקורו בחקירת המשטרה, יזקף לחובת התביעה בעת שיישקל מכלול ראיותיה, ומאידך גיסא, הוא יכול לסייע לנאשם כשבית המשפט ישקול האם טענותיו מקימות ספק סביר... נפקותו של המחדל תלויה בתשתית הראייתית שהניחה התביעה ובספקות אותם מעורר הנאשם, והשלכותיו תלויות בנסיבותיו של כל עניין ועניין: 'אכן, יש נסיבות שבהן כרוכה אי עריכת בדיקה או רישום הודעה על ידי המשטרה, באבדן ראיה חשובה, ולעתים אף חיונית, הן לתביעה והן להגנה. כאשר 'חסרה' ראיה כאמור לתביעה - נזקף ה'מחדל' החקירתי לחובתה, שעה שנערך מאזן הראיות ונדונה השאלה האם הרימה התביעה את נטל ההוכחה המוטל עליה. ואילו מקום שהעדרה של הראיה 'חסרה' להגנה, תוכל זו להצביע על ה'מחדל' כשיקול בדבר קיומה של ה'אפשרות' הנטענת על ידה, הכול בהתאם לנסיבות המיוחדות של העניין

הנדון... מהאמור עולה, כי על מחדלי החקירה להימדד בדרך כלל במישור הראייתי..."

(ע"פ 5386/05 **בילל אלחורטי נ' מדינת ישראל** [18.5.06])

אכן, יש מקום לתהות מדוע לא נבדקו מצלמות אבטחה כדי לראות היכן היה התקר בצמיג, שעה שהנאשם טען שהאזור שבו התרחש התקר היה מרושת במצלמות. עם זאת, על פי התזה שמציגה המאשימה, שבה, כאמור, מצאתי טעם רב (פסקה 43 לעיל), אין זה רלוונטי אם לנאשם היה תקר, אם לאו. מועד יציאת הנאשם מהבית ומסלול נסיעתו אפשרו את חזרתו של הנאשם בזמן מתאים לביתו של המתלונן לשם ביצוע הירי, גם אם אכן היה תקר בצמיג באותו בוקר. מועד הגעתו המאוחר של הנאשם למקום עבודתו בבוקר בו בוצע הירי, מתיישב עם ציר הזמן הנטען על ידי המאשימה ומתאים לתיאור העובדות בכתב האישום.

לעניין אי בדיקת הנעת רכב הגרר במקום עבודתו בשעה 08:13, יודגש כי אף הנאשם לא טען כי הוא זה שהניע את הרכב בשעה 08:13, ולכן בסופו של יום מחדל זה בבדיקה אינו מעלה ואינו מוריד.

56. אציין עוד, כי ההגנה אומנם ניסתה לבסס טענה שלפיה למתלונן אויבים רבים והיו אחרים שהיו מעוניינים לפגוע בו, והיה על המשטרה להעמיק בבדיקה בנושא זה. דברים אלה כנראה נכונים, אך מאחר שהראיות מצביעות על הנאשם כמי שירה במתלונן, ואין כל ראיות הקושרות אדם אחר לירי, קיומם של חשודים פוטנציאליים נוספים אין בה כדי לפגוע במסקנה הסופית.

57. מסקנתי היא, אפוא, כי אף שהיו מחדלי חקירה ואף שהיו כשלים מסוימים באופן ניהול החקירה, אין בהם כדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להתמודד עם התשתית הראייתית הקיימת, הממקמת אותו כיורה, בזירת הירי. בנסיבות העניין אין בידי לקבל את הטענה כי מחדלי חקירה מנעו את בירור העובדות לאשורן ונראה כי אין מדובר במחדלים היודרים לשורשו של עניין.

סיכום התמונה הראייתית

58. הנאשם הכחיש בעדותו ובחקירותיו במשטרה כל קשר לארוע הירי או לנוכחות במקום, אלא שטענת האליבי שהעלה לא הפריכה את החשדות נגדו. עיון בחקירות הנאשם ובעדותו אל מול תצפית הראיות אינו מאפשר לתת בו אמון. עדויות הנאשם, כשלעצמן, רצופות סתירות ואמירות בלתי מתקבלות על הדעת. נוסף על הסתירות בין הדברים באמרות השונות שמסר קיימות סתירות מהותיות בין עדותו ובין עדותה של לילא, שאמורה הייתה לחזק את עדותו. בהקשר זה כבר נפסק, כי שקריו של נאשם בחקירה או בעדות, יכולים להוות חיזוק ואף סיוע למסכת הראיות המפלילה נגדו, ובפרט כאשר מטרתם להרחיקו מהמעשים המיוחסים לו. "כידוע, ניתן לראות בשקרי נאשם ראיה עצמאית המהווה חיזוק ואף סיוע לראיות התביעה כאשר מדובר בשקרים מהותיים היודרים לשורשו של עניין, ומבלי שניתן להם הסבר מספק; כאשר השקר מכווון לסיכול החקירה המשטרית ולהטעיית בית המשפט; כאשר השקר ברור וחד משמעי; כאשר דבר השקר הוכח ככזה בעדות חיצונית עצמאית; וכאשר השקר נוגע ישירות לעבירה בגינה עומד הנאשם לדין, ואינו נובע מעילה אחרת, שאינה רלוונטית לצורך בירור האשמה" (ע"פ 1130/19 **שוא נ' מדינת ישראל** [27.12.20], פסקה 23, וראו גם ע"פ 6917/06 **עמיד (שרבל) חרמאן נ' מדינת ישראל** [1.9.08]; ע"פ 8743/09 **בוריס מנקין נ' מדינת ישראל** [13.2.13]).

59. נוסף על כך, עדות הנאשם נסתרה בנקודות מהותיות שונות על-ידי עדים שונים:

- o זיהוי הנאשם כמי שירה במתלונן: הכחשתו של הנאשם נסתרת באופן ישיר על-ידי המתלונן, ובראיות נסיבתיות על-ידי איסמעיל, יונס ונסים, בניו של המתלונן. עדות המתלונן מתחזקת משיחת הטלפון שביצע מיד לאחר הירי, בדרכו לבית החולים, למוקד 100 של המשטרה, מעדותו של רס"ר אורן אלבז, שהעיד על שיחת הטלפון של המתלונן עימו מיד לאחר הירי, ועל-ידי נאיף אבו זאיד, שהסיע את המתלונן לבית החולים והיה עד לשיחה הנ"ל עם המשטרה. היא נסתרת באופן נסיבתי גם לנוכח שבעה שרידי ירי שנמצאו על הנאשם, המוסברים בחוות דעתה ועדותה של מומחית מז"פ, שאף הבהירה שההסבר שנתן הנאשם להמצאות שרידי ירי על גופו אינו אפשרי;
- o לגבי ההתרחשויות בבוקר שלפני הירי וההיתקלות של המתלונן עם אשת הנאשם, לילא: עדות הנאשם כי כלל לא פגש את המתלונן באותו בוקר, או כי לא היו ביניהם חילופי דברים, נסתרת הן על-ידי הנאשם עצמו באמרות מסוימות, הן על-ידי לילא, שהעידה במשטרה שהנאשם נכח במקום כשהמתלונן קילל אותה, וגם שמע אותו (אך לא ענה);
- o לגבי טענת האליבי של הנאשם, שלפיה היה לו תקר בצמיג ועל כן איחר לעבודה: עדותו כי התקשר למעסיקו, אבו ג'אבר, על מנת לעדכנו על כך, נסתרה על-ידי אבו ג'אבר. זה האחרון ציין כי הוא זה שהתקשר לנאשם בשעה 07:12 והנאשם לא ענה לו. רק כאשר הגיע הנאשם לעבודה באיחור של כשעה ו-45 דקות, ושאל על-ידי אבו ג'אבר לפשר האיחור, השיב הנאשם שהיה לו תקר בצמיג. קושי נוסף הקשור בדיווחי הנאשם על אודות שיחת טלפון שביצע בזמן הזה עולה לנוכח טענתו כי אינו יודע איפה הטלפון שלו וכי מזה מספר ימים הוא בלי טלפון [68].
- o טענת האליבי של הנאשם אינה מסייעת לו, אפילו הייתה מוכחת, שכן פער הזמנים בין הורדת לילא והאחייניות במקום עבודתן (לפני השעה 7:00), לבין הגעת הנאשם למקום עבודתו, מאפשר גם חזרה לכפר קאסם, ביצוע הירי, נסיעה לכיוון מקום עבודתו, עצירה לשם תיקון תקר בצמיג והגעה לעבודה עד 08:52.
- o מעבר לאלה, טענת הנאשם שלא היה במקום בשעה הרלוונטית נסתרת על-ידי כל העדויות הממקמות אותו בזירת הירי סמוך לאחר ביצוע הירי: הודעותיהם של שלושת ילדי המתלונן, שהעידו עדות ישירה על כך שראו את הנאשם בזירה מיד לאחר הירי, שוללות את טענת הנאשם, ללא קשר לשאלה אם לאחר מכן, בדרכו לעבודה, היה לו תקר.

ניתוח יסודות העבירות

60. הוכח מעל לספק סביר כי הנאשם נשא נשק וירה במתלונן כאשר היה בחצר ביתו, וגרם לו לפציעה. כעולה מהתעודות הרפואיות, נגרמו למתלונן ארבעה פצעי ירי בבטן שמאלית תחתונה, ארבעה פצעי ירי בירך ושוק ימין, והוא נזקק לטיפול רפואי דחוף שבמסגרתו נותח ואושפז למשך שבעה ימים. בכך הוכחו היסודות הפיזיים של העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום.

61. לנאשם מיוחסת חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק. כך קובע הסעיף:

"העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, ... דינו - מאסר עשרים שנים:
(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין."

סעיף 34 כד לחוק מגדיר "חבלה חמורה" כדלקמן:

"חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים."

בענייננו אין מחלוקת כי למתלונן נגרמה חבלה חמורה, כהגדרתה בחוק. הסעיף דורש כוונה מיוחדת לגרום חבלה חמורה. מאחר שהנאשם הכחיש כל קשר לירי, מן הסתם לא מסר הסבר חלופי לביצועו. משכך, לשם הוכחתה של כוונה מיוחדת, אשתמש בחזקת הכוונה, וכפי שנקבע שוב לאחרונה בע"פ 1398/19 פלוני נ' מדינת ישראל [20.10.20], פסקה 12, מפי כבוד השופט קרא:

"מאחר שמדובר ביסוד סובייקטיבי מובהק, הרי שכוונה זו נלמדת בדרך כלל ממעשה התקיפה עצמו, באמצעות 'חזקת הכוונה' (או 'הנחת הכוונה'), שהיא כידוע חזקה ראיתית-עובדתית לפיה אדם מתכוון, על דרך הכלל, לתוצאות הטבעיות של מעשיו..." (ע"פ 3799/14 אבו שוב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (17.8.2015)).

'חזקה זו מבוססת על ניסיון החיים. היא אינה חזקה חלוטה, ודי בכך שהנאשם עורר ספק סביר בראיות המקימות את החזקה... לעיתים די בהצטברותם של מאפיינים אובייקטיביים אחדים, כגון **חדות החפץ ששימש לגרימת החבלה ומיקום החבלה בגוף הקורבן כדי להסיק על כוונת הנאשם לגרום חבלה חמורה**. במקרים אלה, יקבע שמתקיימת בנאשם דרישת הכוונה המיוחדת, אלא אם עלה בידו להציג ראיות הסותרות את החלת החזקה בענייננו' (ע"פ 3052/10 זועבי נ' מדינת ישראל, פסקה 9; ההדגשות הוספו - ג.ק (5.9.2011)).

על יסוד חזקת הכוונה, ברור כי כאשר כלי התקיפה הוא אקדח, התוצאה הטבעית של שימוש בו היא גרימת חבלה חמורה. אני קובעת אפוא, כי הנאשם, כשירה על המתלונן, התכוון לגרום לו חבלה חמורה. נוסף על כך, המתלונן העיד כי בעת שהנאשם ירה עליו, קרא לעברו: "אני אהרוג אותך" [69].

לפיכך אני קובעת כי המאשימה הניחה די ראיות, בכמות ובאיכות, לצורך הוכחה מעל לספק סביר, כי **הנאשם ביצע עבירה של חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין.

62. עוד יוחסו לנאשם נשיאת נשק שלא כדין וירי באזור מגורים [70].

סעיף 144(ב) לחוק העונשין קובע:

"הנושא או מוביל נשק בלא רשות על פי דין לנשיאתו או להובלתו, דינו - מאסר עשר שנים. אולם אם היה הנשק חלק, אבזר או תחמושת כאמור בסעיף קטן (ג)(1) או (2), דינו - מאסר שלוש שנים".

סעיף 340א(א) לחוק העונשין קובע:

"היורה מנשק חם שלא כדין, דינו - מאסר שנתיים".

הסעיף המתייחס לירי באזור מגורים הוא 340א(ב)(1) לחוק העונשין, הקובע:

"(ב) היורה מנשק חם שלא כדין, באחד מאלה, דינו - מאסר חמש שנים:
(1) באזור מגורים, או במקום אחר שיש בירי בו כדי לסכן חיי אדם".

דומה כי סעיפים אלה מדברים בעד עצמם, וגם כאן, בהיעדר גרסה רלוונטית מפי הנאשם, ומשקבעתי שהנאשם ירה במתלונן בחצר ביתו, הוכחו גם כל רכיבי העבירות הללו.

לפיכך אני קובעת כי הוכח מעל ספק סביר שהנאשם ביצע עבירות של **נשיאת נשק שלא כדין וירי באזור מגורים**.

סיכום

63. המחלוקת בענייננו נגעה בשאלה אחת: זהותו של מבצע הירי. זיהוי הנאשם כמבצע הירי נשען על נדבך מרכזי אחד, הנתמך במספר נדבכי משנה. הנדבך המרכזי הוא הצבעתו העקבית של המתלונן על הנאשם כמי שירה בו. מתוכן עדותו ומהמתאם בין העדות לבין יתר הראיות בתיק, אני סבורה כי ניתן לבסס על דברי המתלונן את המסקנות והממצאים שאליהם הגעתי, וזאת למרות קשיים שנמצאו בעדות, כפי שפירטתי (ראו, בין השאר, פסקה 17 לעיל). לא נתגלו בדבריו סתירות מהותיות בנושאי הליבה והם מתיישבים עם מארג הראיות שבתיק. עדות המתלונן עולה בקנה אחד עם דברים שמסרו הילדים ונאיף אבו זאיד בהודעותיהם במשטרה, שאותן קיבלתי לאמיתות תוכן, ועם דוחות הפעולה של השוטרים, שתומכים בגרסתו העקבית של המתלונן כי זיהה את הנאשם כיורה בזמן אמת. לנדבך זה מתווספים נדבכי משנה: הודעות הילדים שמיקמו את הנאשם במקום הירי, כמי שהחזיק בידו אקדח, ובכך גם הפריכו את טענת האליבי וסתרו את טענות הנאשם לגבי מיקומו בשעת הירי. ממצאי אבק השריפה שנמצאו על ידיו של הנאשם חיזקו את המסקנה בדבר אחריותו של הנאשם לעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

כל אלה מביאים אותי למסקנה שזהותו של הנאשם, כמי שירה במתלונן, הוכחה מעל לספק סביר. מחדלי חקירה אומנם קיימים, אך אין ולא היה בהם כדי לפגום במארג הראיות הקיים, או ביכולתו של הנאשם להתגונן.

כאמור לעיל, גם הפן המשפטי של ביצוע העבירות הוכח במידה הנדרשת.

סוף דבר

64. אני מרשיעה, אפוא, את הנאשם בביצוע העבירות הבאות:

חבלה בכוונה מחמירה (עבירה לפי סעיף 329א(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 **[החוק]**):

נשיאת נשק שלא כדין (עבירה לפי סעיף 144ב(1) לחוק)

ירי באזור מגורים (עבירה לפי סעיף 340א(ב)(1) לחוק)

עמוד 42

ניתנה היום, ח' סיוון תשפ"א, 19 מאי 2021 במעמד הצדדים

[1] ההפניות לפרוטוקולים ייעשו כך: פ/מספר עמוד, שורה.

[2] למען הסר ספק יובהר כי לילא מתייחסת בעדותה לאחייניותיו של הנאשם כאחייניותיה שלה, בנותיה של אחותה, ולמעשה, אחותה של לילא נשואה לאחיו של הנאשם.

[3] ת/1, 23

[4] **ת/24** כולל שני דוחות פעולה המפרטים את פעילות המשטרה לגבי אופן הטיפול באָרוֹעַ. בדוח הראשון מצוינת שעת פתיחת האָרוֹעַ 07:16, ובפרטי המקרה מצוינת פנייתו הטלפונית של המתלונן למשטרה, שבמסגרתה הודיע על אָרוֹעַ הירי. בדוח השני מצוינת שעת פתיחת האָרוֹעַ 07:13, ובפרטי המקרה מצוין כי התקבל דיווח (**ת/16**) על מכות בין שני אחים בביתו של המתלונן.

[5] **ת/3** - תמליל הקלטת השיחה. התמליל כולל הערות של המתמללת לגבי חלקים מהתכנים בשיחה שלא היו ברורים. הציטוטים המוצגים לעיל, מובאים מתוך התמליל כפי שהוא.

[6] כפי שפורט בהמשך, הודעתו בחקירה המשטרתית של נאיף צורפה לתיק המוצגים מכוח סעיף 10א לפקודת הראיות.

[7] **ת/16** - מזכר תמלול הקלטת שיחה למוקד 100 שבוצעה על ידי מוחמד אבו זאיד, אחיהם של המתלונן והנאשם. מוחמד דיווח כי התקשרו אליו ממספר חסוי והודיעו לו ששני האחים שלו הולכים מכות.

[8] על הגרסאות השונות שמסר יונס לאָרוֹעַ ארחיב בהמשך, אך בשלב זה, עדותו של יונס מובאת לצורך בניית ציר הזמן שבו מסר המתלונן את אמרתו לגבי זהות היורה, ביחס לשעת אָרוֹעַ הירי.

[9] פ/31, 1 עד פ/37, 7

[10] פ/77-78 ביחס לאיסמעיל, **ת/8**; פ/87 ביחס ליונס, **ת/9**; פ/105-106 ביחס לנסים, **ת/10**

[11] מספר הטלפון שאותו מסר איסמעיל כמספר הטלפון שלו, מצוין כמספר הטלפון של המתלון בדוח האשפוז של המתלון (ת/5) וכן במזכר שכתב רס"ר אורן אלבז בדבר שיחת הטלפון שניהל עם המתלון (ת/25). באותה שיחה מסר המתלון את מספר תעודת הזהות שלו וכן את מספר הטלפון שלו.

[12] אם כי בדוח השחרור (ת/5) נכתב שבקבלתו למיון היה יציב, בהכרה מלאה. סתירה זו לא יושבה בבית המשפט.

[13] הודעותיהם של יונס ונסים ניתנו כשעתיים לאחר ארוע הירי. יונס נחקר בשעה 09:21 (ת/9) ונסים נחקר בשעה 09:48 (ת/10). איסמעיל נחקר מעט מאוחר יותר בשעה 12:30 על ידי חוקרת ילדים (ת/8).

[14] ב"כ המאשימה בסיכומיה טענה כי שעת הירי הייתה סמוך לשעה 07:10, שעה זו עולה בקנה אחד עם השיחה שניהל המתלון עם מוקד 100 (ת/3) וכן עם שעת פתיחת הארוע המצוינת בדוחות הפעולה (ת/24, ת/26). יונס ונסים טענו ששמעו יריות קרוב לשעה 07:00 (ת/9, 6; ת/10, 5). יונס אמנם לא נקב בשעה מסוימת אך ציין שזה היה בשעת בוקר אחרי שהמתלון יצא להביא להם אוכל לבית הספר (ת/8, עמוד 8, 14, 19).

[15] (ת/8, עמוד 7, 24, 30) (ת/9, 7) (ת/10, 6).

[16] (ת/8, עמוד 6, 28; עמוד 9 שורה 7-6; עמוד 10, 3) (ת/9, 8-10) (ת/10, 7-6).

[17] (ת/8, עמוד 9, 15, 24-25) (ת/9, 10).

[18] (ת/8, עמוד 5, 18-19, 23; עמוד 6, 13; עמוד 8, 28) (ת/9, 6-7, 12-13) (ת/10, 5-6, 16-17).

[19] (ת/8, עמוד 8, 7) (ת/9, 7) (ת/10, 6).

[20] יונס נחקר בשעה 09:21 (ת/9); נסים נחקר בשעה 09:48 (ת/10); איסמעיל נחקר בשעה 12:38 (ת/8).

[21] בפרוטוקול החקירה מצוין: "הנ"ל מבקש לספר מה אחיו אסמאעיל סיפר לו" (ת/9, 21).

[22] דברים אלה שמסר יונס בהודעתו הם אומנם בגדר עדות מפי השמועה לגבי הדברים שסיפר איסמעיל, אך הם מובאים לעצם אמירתם, לצורך השוואה לגרסאות האחרות שנמסרו על ידי איסמעיל.

[23] כפי שניתן להבין מת/24, יונס דיבר עם המתלון ובמהלך אותה שיחה טלפונית יונס מסר את הטלפון לרס"ר אלבז. המתלון דיבר עימו ונקב בשמו של הנאשם כמי שירה בו.

[24] דברים אלה שמסר יונס בהודעתו הם אומנם בגדר עדות מפי השמועה, לגבי דברים שסיפר איסמעיל, אך הם מובאים לצורך השוואה לגרסאות האחרות שנמסרו על ידי איסמעיל.

[25] פ/302, דיון מיום 21.5.20

[26] פ/67, 13-16

[27] פ/33, 20-22; 24-25

[28] בכתב האישום כתוב בנותיו, ולמעשה הכוונה היא לאחייניותיו. בנוסף, כתוב שהוא לקח אותן לבית הספר, אך הכוונה היא למקום עבודה - באותו יום הן החליפו את אימן בעבודה, ולמעשה הוא הוריד את אחייניותיו ואת אשתו באותו מקום.

[29] טענת הנאשם בדבר תקר בצמיג לא נטענה כטענת אליבי באופן ישיר במענה לכתב האישום, אך הועלתה כבר באמרתו של הנאשם בחקירת המשטרה. על כך ארחיב בהמשך.

[30] טענת ההגנה בפסקה 87 לסיכומים על אודות העובדה שרק בסיכומיה קבעה המאשימה את שעת הירי כ-07:10.

[31] פ/312, 32-33; פ/313, 7, 12, 22-23; פ/314, 9-10, 14-15, 17-19.

[32] ממזכר שערך פקד דוד מיילך לעניין מצלמות האבטחה עולה שהפרש בין הזמן האמיתי לזמן שמופיע במצלמות האבטחה הוא של כ- 6 דקות (ת/21).

[33] לפי ת/21 ו-ת/11, ובהתאם להפרש שנמדד בין מצלמות האבטחה ובין הזמן האמיתי (שעומד על כ- 6 דקות), עולה שהנאשם הגיע לעבודה בשעה 08:52 והגיע את הגרר בשעה 08:54.

[34] (פ/314, 5-10) (ת/1, 60-62).

[35] ת/17, 6-7

[36] מת/21 וכן בעדותו של הנאשם (פ/324, 2924; פ/325, 8).

[37] (פ/324, 24-27; פ/325, 6-8).

[38] כשאמר "הוא" הנאשם התכוון לפקד דוד מיילך שביצע בדיקה כמה זמן עורכת הנסיעה. ב"כ המאשימה אימתה את הנאשם עם המרחק וזמן הנסיעה, אל מול המרחק שנמדד על ידי השוטר.

[39] (פ/325, 33-31; פ/326, 4-1, 20-7, 32-26; פ/327, 4-1).

[40] מהודעתו ומעדותו של הנאשם עולה כי יצא מהבית עם אשתו והאחייניות שלו בשעה 6:30 מהודעתה של לילא במשטרה עולה שהם יצאו מהבית לכיוון הגן והעבודה בשעה 06:40. מת/11 עולה שהנאשם הגיע לעבודה בשעה 8:58 (8:54). מכאן, ותחת ההנחה שמשך הנסיעה מהכפר לאזור התעשייה הוא כ- עשר דקות, מדובר על פרק זמן של כשעתיים לפחות.

[41] ת/2, 62-61.

[42] (ת/1א, עמוד 20, 18-17).

[43] (ת/1א, עמוד 20, 20-19).

[44] (ת/1א, עמוד 21, 36-35).

[45] ת/24

[46] פ/235 עד פ/241.

[47] ת/22 ו-ת/23.

[48] ת/22, 9.

[49] פ/237, 9-27; פ/246, 17-24.

[50] ת/22, 13.

[51] ת/22, 21-22.

[52] ת/24

[\[53\]](#) ת/26

[\[54\]](#) פ/269, 12 ואילך

[\[55\]](#) פ/270, 14, 32; פ/271, 3-5

[\[56\]](#) ת/22, 22

[\[57\]](#) ת/23, 1, 15-6.

[\[58\]](#) פ/247, 15-10

[\[59\]](#) פ/318, 1 ואילך.

[\[60\]](#) פ/294, 29-33.

[\[61\]](#) פ/295, 15-10.

[\[62\]](#) פ/318, 29-18

[\[63\]](#) פ/296, 32 עד פ/297, 19.

[\[64\]](#) פ/298, 3-1.

[\[65\]](#) פ/130, 18-14

[\[66\]](#) פ/133 עד פ/136

[\[67\]](#) פ/142

[\[68\]](#) ת/1א, עמוד 15, 13-40; עמוד 16, 12-1.

[70] אציין כי בכתב האישום הסתפקה המאשימה בנקיבה בסעיף 340א ללא ציון החלופה הרלוונטית, אך מהמלל "ירי באזור מגורים" ברור שהכוונה לחלופה שבסעיף 340א(ב)(1) לחוק העונשין